

ШПАРКАСЕ БАНКА АД СКОПЈЕ

Годишен Извештај 2023

СОДРЖИНА

СОДРЖИНА.....	1
1. МАКРОЕКОНОМСКО ОКРУЖУВАЊЕ.....	2
2. АКТИВНОСТИ НА БАНКАТА.....	5
3. ФИНАНСИСКИ ПЕРФОРМАНСИ НА БАНКАТА.....	7
4. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ.....	11
5. КОРПОРАТИВНО БАНКАРСТВО.....	Error! Bookmark not defined.
6. РАБОТА СО ФИЗИЧКИ ЛИЦА.....	16
7. АКТИВНОСТИ НА ПАЗАРИТЕ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ И УПРАВУВАЊЕ СО ЛИКВИДНОСТ.....	18
8. МАРКЕТИНГ АКТИВНОСТИ.....	19
9. КОРПОРАТИВНА ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ.....	23
10. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ.....	29
11. ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА.....	31
12. КОНТРОЛА НА УСОГЛАСЕНОСТ СО ПРОПИСИ И СПРЕЧУВАЊЕ ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ ТЕРОРИЗАМ.....	32
13. ИНФОРМАТИВНА СИГУРНОСТ.....	33
14. ИЗВЕШТАЈ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ.....	34

1. МАКРОЕКОНОМСКО ОПКРУЖУВАЊЕ

1.1. Глобални и регионални движења

Во 2023 година, глобалниот макроекономски пејзаж беше обележан и со предизвици и со суптилни подобрувања. Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД) предвиде дека глобалниот БДП ќе порасне за 2,7 отсто во 2023 година, со скромно подобрување на 2,9 отсто во 2024 година. Имено, овогодинашната стапка на раст беше најниската од глобалната финансиска криза (без пандемијата). Инфлацијата во земјите на ОЕЦД се предвидуваше да се намали од 9,4% во 2022 година на 6,6% во 2023 година и понатаму на 4,3% во 2024 година. Сепак, базичната инфлација (со исклучок на цените на енергијата и храната) остана перзистентна поради зголемените трошоци за услуги. Високата инфлација и скромните зголемувања на платите доведоа до пад на реалните плати за многу луѓе во 2022 година. Овој тренд се очекуваше да се промени во 2023 година, обезбедувајќи одредено олеснување за домаќинствата. Додека глобалната економија покажа знаци на подобрување, закрепнувањето остана крехко. Меѓународниот монетарен фонд (ММФ) исто така проектираше слаб раст во светот во 2023 година. Клучните прашања вклучуваат висока инфлација, затегнување на политиките централните банки, геополитички тензии и долготрајните ефекти од пандемијата Ковид. И покрај шпекулациите за крајот на глобализацијата поради пандемијата и руската инвазија на Украина, меѓународните текови (трговија, капитал и луѓе) не покажаа постојан пад. Додека постоеше широк модел на раздвојување меѓу САД и Кина, земјите усогласени со овие суперсили не укажаа на поширока поделба меѓу ривалските блокови. Глобализацијата не го отстапи местото на регионализацијата, нагласувајќи ја важноста на глобалните стратегии за компаниите. Заканата од геополитичка нестабилност и конфликти ќе опстојува и во 2024 година и креаторите на политиките и бизнисите треба внимателно да се справат со овие предизвици.

И покрај првичните стравувања од рецесија, американската економија ги демантираше овие очекувања. Растот напредуваше со значително темпо, при што реалниот БДП се предвидува да се зголеми за 2,6% во 2023 година. Инвестициите во производството достигнаа историски највисоки нивоа, а пазарот на трудот остана силен, со стапки на невработеност под 4%, 22 последователни месеци. Сепак, високите стапки на инфлација и геополитичките енергетски шокови претставуваат предизвици. И покрај различните предизвици, вклучително и зголемувањето на каматните стапки за борба против инфлацијата, нестабилноста на федералната буџетска политика и растечките геополитички тензии, американската економија успеа да продолжи да расте. Пазарот на трудот остана затегнат, а нема знаци дека спиралата на платите и цените ќе излезе од контрола. Геополитичките тензии ескалираа, а сојузниците на САД беа вклучени во две војни, но тоа значително не го попречи растот на работните места, зголемувањето на реалните плати и целокупната економска експанзија.

Вкупната инфлација во еврозоната во 2023 година беше 5,4%. Сепак, се предвидува дека ќе се намали во следните неколку години. До 2024 година, инфлацијата се очекува да падне на 2,7%, а понатаму до 2,1% во 2025 година, за на крајот да достигне 1,9% во 2026 година. Економскиот раст се соочи со предизвици поради затегнатите услови за финансирање и нискиот раст на извозот. И покрај овие пречки, како што инфлацијата

стивнува, приходите на домаќинствата се обновуваат и странската побарувачка се зајакнува, европската економија се проектира да расте за 0,6% во 2023 година и за 0,8% во 2024 година, како и да постигне стапки на раст од 1,5% и во 2025 и во 2026 година. Европската економија покажа отпорност, но краткорочниот раст остана скромно. Креаторите на политики внимателно ги следеа трендовите на инфлацијата и соодветно ги приспособуваа монетарните политики. Додека предизвиците опстојуваа, европската економија имаше за цел постепено закрепнување и стабилност. Геополитичките тензии имаа значително влијание врз економијата на Европа во 2023 година. Првично, имаше загриженост дека пандемијата и руската инвазија на Украина ќе доведат до повлекување од глобализацијата. Европа се соочи со ризици од рецесија, особено во зимските месеци. Во 2023 година, агендата на економската политика на ЕУ вклучуваше реагирање на американскиот план за субвенционирање од големи размери за зелени технологии, решавање на фискалните правила, трговската политика, напорите за реконструкција во Украина и финансиската стабилност. Геополитичките тензии влијаеја на трговијата, инвестициите и економските политики во Европа, барајќи внимателна навигација и стратешки прилагодувања.

2023 година за повеќето главни берзански индекси беше година на раст поттикната од фактори како технолошкиот напредок, монетарната политика и довербата на инвеститорите. Индексот Dow Jones имаше силна година, затворајќи на 12.460.225,30 УСД. Ја постигна својата 11-та последователна година на нови рекорди на сите времиња, надминувајќи го рекордот поставен помеѓу 1989 и 2000 година. Индексот S&P 500 постигна дневен рекорд од 5.000 поени, како одраз на силни добивки во текот на годината. Позитивна година имаше и индексот NASDAQ 100, кој ги вклучува компаниите од областа на технологијата. Индексот Euro Stoxx 50, кој ги претставува најголемите компании во еврозоната, затвори на 4.452.659,08 УСД. Иако доживеа флукутации во текот на годината, остана отпорен. DAX, германскиот бенчмарк берзански индекс, имаше солидни перформанси под влијание на фактори како што се економскиот раст и корпоративната заработка

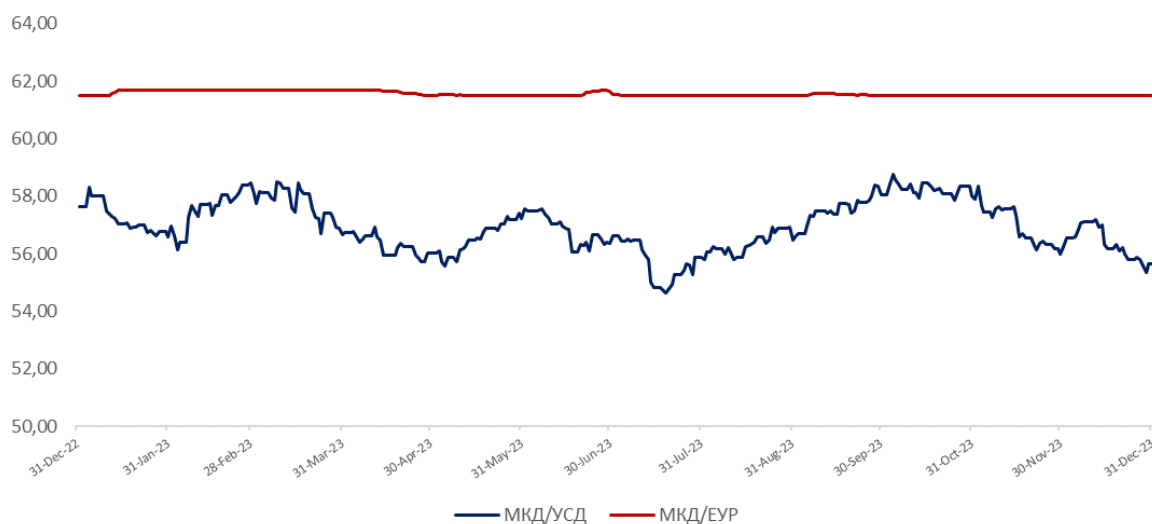
Во 2023 година, курсот на еврото во однос на американскиот долар (ЕУР/УСД) доживеа одредени флукутации. Свкупно, еврото благо зајакна во однос на американскиот долар во 2023 година, со позитивна промена од приближно +3,6%.

Графикон бр. 1 Движење на девизниот курс евро / долар во 2023

1.1. Макроекономски движења во Република Северна Македонија

Економскиот раст на Северна Македонија во 2023 година, забави на 2,1%, во споредба со претходната година. Умереноста продолжи и во првата половина на 2023 година, со раст од 1,6% на годишно ниво. Растот на потрошувачката на домаќинствата забави и покрај зголемената инфлација. Нето-извозот стана поповолен поради намалувањето на увозот и силното производство на електрична енергија. Северна Македонија влезе во двегодишен договор за претпазливост и ликвидност (PLL) со Меѓународниот монетарен фонд (ММФ). Структурните условувања според аранжманот се фокусираа на енергетскиот сектор и фискалното влијание на голем инфраструктурен проект. Обновливите извори на енергија беа пуштени во употреба со зголемена стапка. Очекувањата за 2024 година се насочени кон континуирана фискална консолидација, која е неопходна според новите фискални правила. Властите треба да ги следат обврските преземени во рамките на аранжманот PLL за намалување на буџетскиот дефицит на среден рок. На јавните инвестиции им е потребна засилена евалуација, имплементација и мониторинг. Во доменот на енергетскиот сектор и инфраструктура, воспоставувањето на единица за проценка за управување со јавните инвестиции (ПИМА) во рамките на Министерството за финансии е од клучно значење. Јавните инвестиции во преносната мрежа треба да ги надополнат инвестициите на приватниот сектор во обновливите извори на енергија, додека високите субвенции за електрична енергија треба се повеќе да се насочуваат кон ранливите групи. Инвестициите во преносната мрежа и флексибилните системи се од суштинско значење за интегрирање на капацитетот за обновлива енергија во електричната мрежа. Монетарната политика во 2023 година, претрпе значителни прилагодувања како одговор на економските случувања. Основната каматна стапка се зголеми од историски најниско ниво од 1,25% во април 2022 година на 6,3% до септември 2023 година. Предвидувањата се дека закрепнувањето на инвестициите ќе биде клучен двигател на економскиот раст во 2024 година со проектиран раст на БДП од 3,0%, додека инфлацијата се очекува да биде во просек 4,5% во 2024 година. Монетарната политика на Северна Македонија одговори на динамиката на инфлацијата и глобалните економски услови, додека очекувањата за 2024 година се фокусираат на инвестициите и умереноста на инфлацијата.

Графикон бр. 2 Девизен курс во однос на ЕУР и УСД во 2023 година

2. АКТИВНОСТИ НА БАНКАТА

Во 2023 година Шпаркасе Банка во однос на грижа на своите клиенти оствари многу значајни активности.

Шпаркасе Банка водена од нејзината корпоративна стратегија, силно се залага за поддршка на младите луѓе и инвестира во нивната иднина, просперитет и финансиска стабилност. Со новата кампања „Мој вајб на мој начин“ и „Vibe on“ пакетот за млади, Шпаркасе банка ја потврдува заложбата за инвестирање во младите – на денешната младина и е потребна финансиска слобода и енергичен начин на живот за да ги постигнат своите цели. Бесплатниот „Vibe on“ пакетот за млади е прилагоден да ги задоволи потребите на новите генерации и нивните уникатни аспирации. Пакетот е наменет за сите млади на возраст од од 15 до 25 години, а вклучува бесплатно месечно одржување на трансакциска сметка, бесплатна Visa дебитна картичка, бесплатно користење на С-Банка мобилна апликација и сите услуги кои се достапни преку апликацијата, односно плаќање, користење на услугата Плати на пријател и Подели сметка, како и бесплатни 2 подигнувања на готовина на ATM од било кој ATM во земјата (надвор од мрежата на Шпаркасе Банка).

Како општествено одговорна компанија заедно со МОН Шпаркасе Банка обезбеди субвенциониран студенски оброк. Реализирањето на субвенционираниот студентски оброк како системско решение значи остварување на заложбата на Владата и на Министерството за образование и наука за поголема финансиска поддршка на младите.

Шпаркасе Банка АД Скопје, следејќи ги актуелните трендови на пазарот и работејќи во интерес на своите клиенти, со цел да им овозможи непречена мобилност и достапност на широк опсег банкарски услуги, вовеле многубројни новитети во својата мобилна апликација S-Banka. Новата верзија на мобилната апликација S-Banka, со новиот модерен дизајн креиран за подобро корисничко искуство, има нови функционалности за физички лица, а за првпат е достапна и за правни лица, клиенти на Шпаркасе Банка.

Во време на зголемена несигурност и растечки тренд на каматните стапки, Банката, со воведувањето на понудата за фиксна каматна стапка на 10 години за станбен кредит – „Фиксирај го домот“ и фиксна каматна стапка за целиот период на отплата за потрошувачки кредит - „Фиксно си е фиксно“, има за цел да им понуди на клиентите прецизно планирање на личните финансии и на месечните трошоци, преку обезбедување фиксна рата за нивниот кредит.

Шпаркасе Банка водејќи се од потребите на своите клиенти, подготви потрошувачки кредит за пензионери со специјални услови. „Станува збор за потрошувачки кредит скроен за потребите на секој пензионер. Кредитот за пензионери е без административен трошок и без трошок за апликација, со рок на отплата до 95 месеци и со износ до 750.000 денари. Кредитот е со фиксна каматна стапка од 7,2% за целиот период на отплата, а во понудата е вклучена и полиса за животно/неживотно осигурување.

2023 исто така беше значајна и во однос на штедењето, Банката покрај растечките и гарантирани каматни стапки како во денари така и во евра вовеле и нови депозити. “Штеди и кога плаќаш” е новата услуга им овозможува на клиентите да штедат и кога плаќаат, на начин што со секоја платежна трансакција онлајн или на ПОС со дебитна картичка се врши заокружување на трансакциите до најблиската 100-тка и заокружениот износ се префрла на посебен наменски депозит.

Банката успешно ја заврши и оваа година со претпазливо управување на наметнатите ризици и оствари поврат на капиталот (RoE) од 12,8% и коефициент на трошоци во однос на приходи (Cost-To-Income) од 47,7%.

Табела бр. 1 Основни финансиски индикатори на Банката

Во милиони денари	2022	2023
Биланс на успех		
Нето-приходи од камата	1.979,2	2.579,3
Нето-приходи од провизии	643.1	691.1
Нето-приходи од курсни разлики	364.6	346.8
Нето оперативни приходи	86.5	74.6
Исправка на вредноста	-477.5	-355.6
Трошоци за вработените	-700.9	-782.2
Амортизација	-153.2	-181.1
Материјали, услуги и административни трошоци	-460.5	-543.0
Останати расходи од дејноста	-152.8	-220.3
Добивка пред оданочување	1.128,4	1.609,5
Нето добивка	1.033,1	1.462,3
Биланс на состојба		
Вкупна актива	83.112,5	94.145,8
Вкупно капитал и резерви кои припаѓаат на акционерите на банката	10.659,2	12.270,7
Структура и квалитет на актива		
Ликвидна актива / Вкупна актива	24,3%	24,5%
Високо ликвидна актива / Вкупна актива	15,4%	15,9%
Кредити / Депозити	104,6%	104,6%

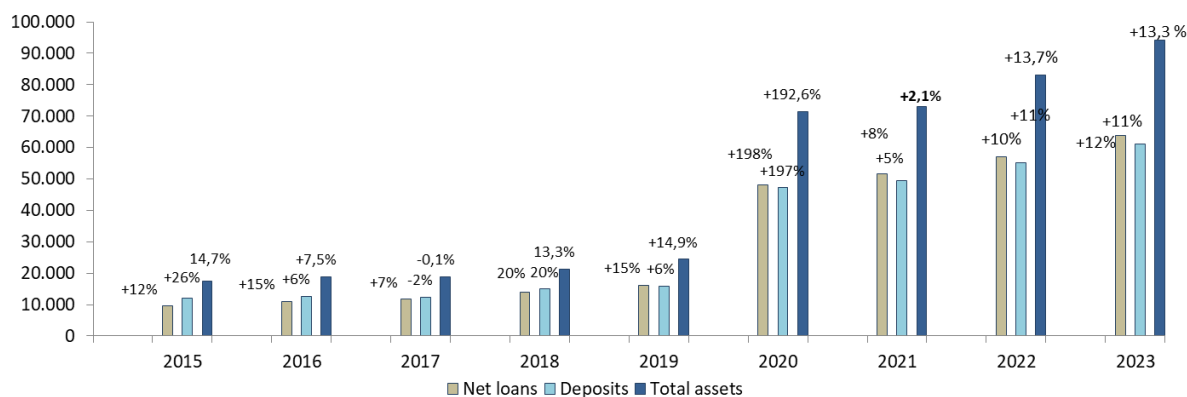
Кредити на правни лица / Бруто кредити	53,9%	54,5%
Кредити на население / Бруто кредити	46,1%	45,5%
Учество на основните средства во вкупната актива	1,5%	1,3%
Финансиски индикатори		
Стапка на адекватност на капитал	18,5%	18,4%
Сопствени средства	12.477,9	13.615
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	1,3%	1,6%
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	11,0%	12,8%
Показатели за профитабилност		
Нето каматен приход /Вкупни редовни приходи	75,3%	69,9%
Нето каматна маргина (нето каматен приход / просечна каматоносна актива)	2,7%	3,2%
Трошоци за плати /Вкупни редовни приходи	26,7%	21,2%
Оперативни трошоци /Вкупни редовни приходи (Cost-to-income)	47,8%	47,7%
Исправка на вредноста на средствата / Нето каматен приход	24,1%	13,8%
Резервации / Бруто кредити	-0,7%	-0,5%
Останати индикатори		
Број на вработени	662	656
Просечен број на вработени	683	667
Актива по просечен број на вработени	121.7	141.1
Кредити (бруто) по просечен број на вработени	88.5	100.9
Депозити по просечен број на вработени	80.6	91.5

3. ФИНАНСИСКИ ПЕРФОРМАНСИ НА БАНКАТА

3.1. Актива и пасива на Банката

Вкупните средства на Банката на крајот на 2023 година изнесуваат 94.145,8 милиони денари што е за 11,7% зголемување споредено со минатата година.

Графикон бр. 4 Движење на билансни позиции по години и годишен раст

*Состојбите од 2020 година се интегрирани податоци од двете банки

Паричните средства и паричните еквиваленти на 31.12.2023 година изнесуваат 20.014,6 милиони денари и се зголемени во однос на минатата година за 16,9% како резултат на оптимизација на изворите на финансирање и зголемувањето на кредитното портфолио.

Вложувањата во хартии од вредност на крајот на 2023 изнесуваат 8.153 милиони денари и бележат пораст од 8,6% во однос на минатата година.

Кредитите и побарувањата од други клиенти во вкупен износ од 63.829,5 милиони денари во однос на изминатата година забележаа зголемување од 10,7%. Банката ја продолжи успешната соработка со големите компании кои доминираа во кредитниот раст и оваа година, но подржуваше позабрзан и поизразен раст во соработката со мали и средни правни лица.

Табела бр. 2 Структура на кредити според должникот

Во милиони денари	2022	2023	промена %
Правни лица	32.554,8	36.675,6	11,2%
Домаќинства	27.888,7	30.643,3	9%
Вкупно кредити и побарувања од клиенти	60.443,5	67.318,9	10,2%
Намалено за: резервација поради оштетување	-3.449,6	-3.489,4	1,1%
Нето кредити и побарувања од клиенти	56.993,9	63.829,5	10,7%

*Вклучително и секторите Држава и Останати финансиски друштва

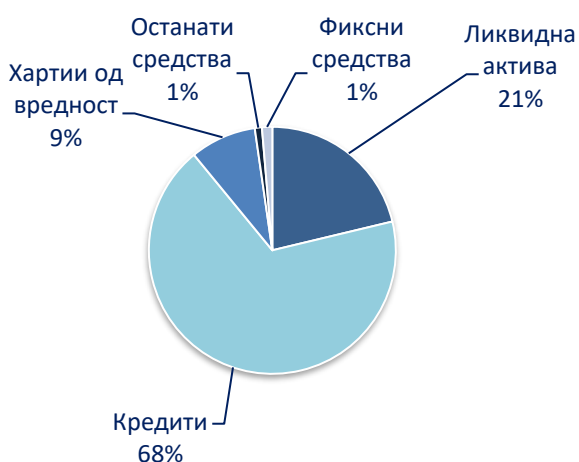
Останатите побарувања во износ од 738 милиони денари во себе ги вклучуваат побарувањата за провизии и надомести, другите побарувања од купувачите, авансно платените трошоци и побарувањата по други основи.

Банката во 2023 има **Преземени средства** во износ од 75.7 милиони денари и бележи намалување во однос на 2022 од -24,5%.

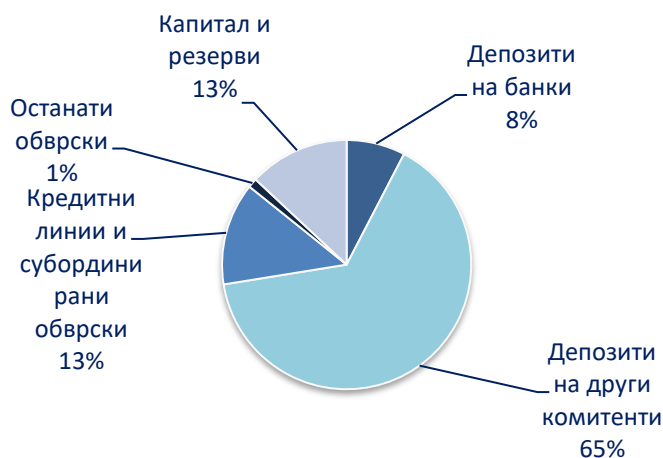
Нематеријалните средства изнесуваат 345.3 милиони денари и се зголемени за 8,4% односно за 28.8 милиони денари.

Недвижностите и опремата изнесуваат 924.9 милиони денари и се зголемени за 0,5% односно за 4.9 милиони денари.

Графикон бр. 5 Структура на актива

Графикон бр. 6 Структура на пасива

Вкупните обврски на Банката на 31.12.2023 година изнесуваат 81.875,2 милиони денари. Заедно со акционерскиот капитал од 12.270,6 милиони денари, вкупните извори на средства на Банката изнесуваат 94.145,8 милиони денари.

Депозитите на банки и кредитни линии на анализираниот датум изнесуваат 17.280 милиони денари.

Депозитите на правни лица изнесуваат 31.209,7 милиони денари и бележат зголемување од 6,9% во однос на претходната година заради зголемената состојба на трансакциските сметки на компаниите. Нивното учество во вкупните депозити на клиенти изнесува 51,1%. Учеството на депозитите на население во вкупните депозити е 48,9%, а истите изнесуваат 29.830,6 милиони денари и бележат зголемување од 12,8% во однос на претходната година.

Табела бр. 3 Депозити на клиенти

Депозити на клиенти				
Во милиони денари	2022	2023	промена %	учество
Правни лица	29.050,0	31.209,7	6,9%	51,1%
Домаќинства	26.016,0	29.830,6	12,8%	48,9%
Вкупно депозити на клиенти	55.066,0	61.040,3	9,8%	100%

*Вклучително и секторите Држава, Останати финансиски друштва и Непрофитни институции

3.2. Акционерски капитал

Акционерскиот капитал заедно со премиите од акции, резервите и добивката за годината на 31.12.2023 година изнесува 12.270,6 милиони денари. Неговиот износ бележи пораст од 13,1% во однос на претходната година и учествува во вкупните извори на средства на Банката со 14,6%.

Субординираните обврски со 31.12.2023 година изнесуваат 2.430,5 милиони денари.

Банката континуирано одржува висока капитална позиција од 18,38% на крајот на 2023 година, следејќи ја својата стратегија за долгорочно одржување висока стапка на адекватноста на капиталот над регулаторниот минимум од 16,25%.

3.3. Приходи и расходи на Банката

Во 2023 година Банката ги оствари следните резултати од своето работење во анализираниот период:

Табела бр. 4 Приходи од камата

Во милиони денари	2022	2023	% промена
Нефинансиски друштва	932.6	1.520	63,0%
Држава	156.7	203.9	30,1%
Банки	36.2	192.8	432,1%
Останати финансиски друштва	22.9	57.7	152,3%
Население	1.319,7	1.523,3	15,4%
Вкупно приходи од камата	2.468,0	3.497,6	41,7%

Приходите од камати од пласирани средства на крајот на 2023 година изнесуваа 3.497,6 милиони денари и бележат пораст од минатата година како резултат на пораст на кредитното портфолио и порастот на каматните стапки на кредити.

Во вкупните приходи учеството на каматата реализирана од население бележи пораст од 15,4%, додека кај нефинансиски друштва бележиме пораст од 63%.

Табела бр. 5 Расходи за камата

Во милиони денари	2022	2023	% промена
Нефинансиски друштва	30.7	103.3	236,6%
Држава	0.1	0.3	170%
Банки	216.6	318.4	47%
Останати финансиски друштва	145.5	308.6	112,1%
Население	96	187.7	95,7%
Вкупно расходи за камата	488.8	918.4	87,9%

Расходите по основ на камати на крајот од 2023 година изнесуваат 918,4 милиони денари и бележат зголемување од 87,9% на годишна основа. Во расходите од камати најголемо учество имаат каматите исплатени за депозитите на финансиски и нефинансиски друштва.

Согласно претходно наведеното, **нето каматниот приход** на 31.12.2023 година изнесува 2.579,2 милиони денари и бележи пораст од 23,3% во однос на минатата година.

Приходите од провизии и надомести на крајот на годината изнесуваат 1.208,6 милиони денари и бележат пораст од 11,2% во однос на минатата година.

Расходите за провизии и надомести во вкупен износ од 517,5 милиони денари и бележат пораст од 16,9% во однос на минатата година.

Нето приходот од провизии и надомести за вршење на банкарски услуги на крајот од годината изнесува 691,1 милиони денари и забележаа пораст од 7% во однос на минатата 2022 година.

Остварениот **нето ефект од курсни разлики** со 31.12.2023 година изнесува 346,7 милиони денари. Позицијата на нето курсни разлики во однос на 2022 година забележа намалување од -5,1% или за -17,8 милиони денари.

Останатите оперативни приходи со 31.12.2023 година изнесуваат 74,6 милиони денари и забележаа намалување од -15,9% во однос на минатата 2022 година.

Нето исправката на вредност на финансиските средства изнесуваат 335,1 милиони денари. Споредено со минатата година бележи намалување од -36,8%.

Трошоците за вработени изнесуваат 782,2 милиони денари. Нивниот износ е зголемен во однос на 2022 година за 10,4%. Бројот на вработени на крајот на 2023 изнесуваше 656 вработени.

Износот на пресметаната **амортизација** на 31.12.2023 година изнесува 181,1 милиони денари и бележи зголемување од 15,4% на годишно ниво.

Останатите расходи од дејноста за периодот заклучно со 31.12.2023 година изнесуваат 763,3 милиони денари и бележат пораст од 19,7% во однос на 2022 година.

Банката ја заврши 2023 година со позитивен финансиски резултат од 1.609,4 милиони денари пред оданочување, при што данокот на добивка изнесува 147,2 милиони денари.

Нето остварената добивка на Банката изнесува 1.462,3 милиони денари (2022: 1.033,1 милиони денари).

4. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Во фокусот на управувањето со ризиците во 2023 година пред се беше ефикасното управување со ризиците што и овозможува на Банката ефикасно користење на расположивиот капитал и поддршка на здравите и долгорочно одржливите бизниси и кредитоспособните домаќинства. Геополитичката криза беше во фокусот на управување со ризици пред се од аспект на кредитниот ризик и ликвидносниот ризик, но активното управување со овие ризици и овозможи на Банката задржување на стабилно ниво на квалитет на портфолио и одржување на посакуваното ниво на ликвидност. Очекуваните негативни ефекти на квалитетот на портфолиото не се материјализираа во мерка која беше предвидена во буџетот со што стапката на нефункционални кредити забележа пад во однос на претходната година. Ликвидносната состојба е во согласност со очекувањата што е поткрепено и од пазарните движења во услови на зголемени каматни стапки, при што банката оствари солиден раст на страната на депозитите.

Банката применува прудентна политика на управување со ризиците со цел одржување на нивото на нефункционални кредити на што е можно пониско ниво. Исто така, овој начин на управување со ризиците е да се обезбеди што поголема наплатливост на пласманите, одржување на адекватно ниво на капитална адекватност, управување со останатите ризици во работењето и заштита од непредвидени случувања и евентуални закани од неостварување на планираната политика.

4.1. Имплементација на групни стандарди во управувањето со ризици

Голема поддршка во процесите поврзани со управувањето со ризиците за Банката претставува имплементацијата на голем дел од Групациските практики, документи и политики од областа на управувањето со ризиците. Во рамките на Risk Governance проектот во текот на 2023 беа усвоени нови Групациски документи и ревидирани верзии на веќе усвоените документи кои претставуваат усогласување со Групните стандарди.

Константно се спроведуваше редовен мониторинг на степенот на усогласеност со Групните стандарди и имплементација на утврдените гапови.

Со цел навремено признавање на загубите поради оштетување на портфолиото Банката како резултат на Геополитичката криза применува т.н. Stage Overlay методологија за подигнување на нивото на посебна резерва кај пласманите во најпогодените индустрии. Банката исто така користи FLI (forward looking information) за мерење на Очекуваните кредитни загуби. Најзначајните претпоставки во FLI (forward looking information) концептот и кои корелираат со нивото на Очекуваните кредитни загуби се поврзани со макроекономските варијабли: Пораст на БДП, Стапката на инфлација и стапката на невработеност.

4.2. Кредитен ризик

Во фокусот на Управувањето со кредитниот ризик во 2023 беше одржување на стабилен квалитет на портфолиото во услови на влошено макроекономско окружување под влијание на Геополитичката криза, прекинати или отежнати синџири на снабдување кои влијаеа на раст на инфлаторните притисоци. Во такви услови Банката успеа да го задржи квалитетот на портфолиото на адекватно ниво и да постигне стапка на нефункционални пласмани на ниво од 2,25% што прставува и намалување во однос на крајот на 2022 кога истата изнесуваше 2,86%. Годишната ја одбележа обележа стабилен раст на портфолиото, контролирано ниско ниво на прилив на нефункционални пласмани, значително пониско од планираното. На страната на реализирањето на наплатата на нефункционалните пласмани целосно се остварија очекуваните резултати што исто така влијаеше позитивно на стапката на нефункционални пласмани.

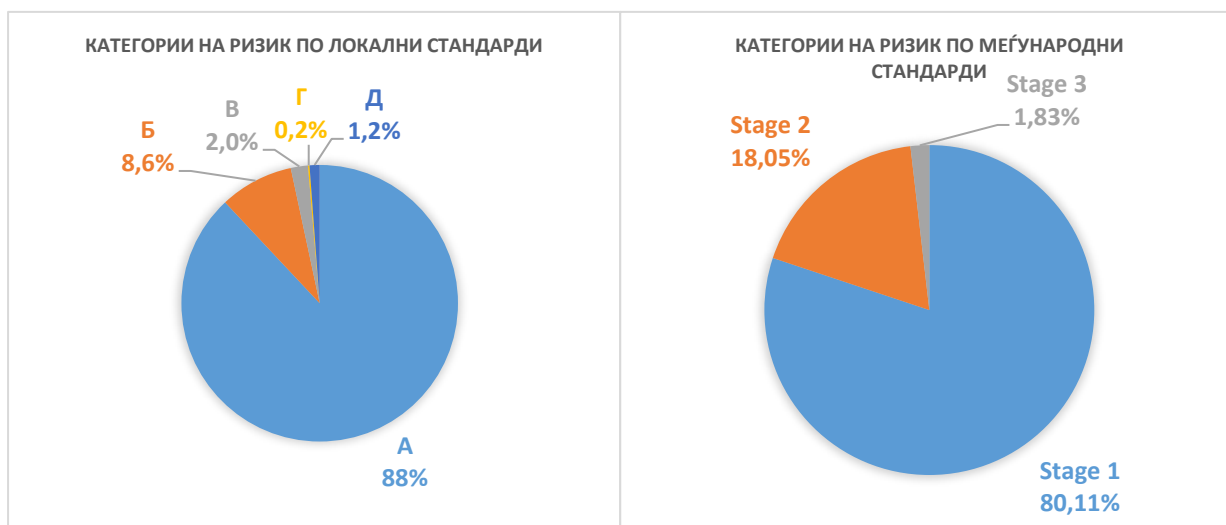
Во 2023 Банката споредено со буџетираниот износ не го оствари во целост планираниот трошок за исправка на вредност и посебна резерва, односно остварувањето е на ниво од само 60,7%. Овој позитивен тренд е резултат на остварување на пониско ниво на очекуван прилив на нефункционални пласмани во услови на целосно реализирање на очекуваната наплата. Од друга страна во 2023, годишната репроценка на параметрите на ризикот скоро и да немаше некакво материјално влијание на трочокот за резервирање, а од друга страна ефектите од применетата Stage Overlay методологијата како резултат на геополитичката криза покажа нето ослободување на резервации од овој сегмент имајќи во предвид дека негативните очекувани ефекти во портфолиото не се материјализираа во очекуваната мерка, и портфолиото резервирано во Stage 2 покажа позитивен ефект (ослободување) на резервациите како резултат на редовните отплати.

Управувањето со кредитниот ризик вклучува постојана анализа на кредитното портфолио на Банката, во поглед на учеството на нефункционалните пласмани, покриеноста на

портфолиото со соодветно ниво на резервации, концентрацијата на најголемите пласмани, секторската диверзификација, анализа и оценка на финансиските перформанси на клиентите, следење на редовноста во исполнувањето на обврските од клиентите.

Исто така Банката успеа да постигне значајно повисоко ниво на покриеност на нефункционалните кредити со резервации од 227% што е значајно повисоко од нивото од крајот на 2022 пред се како резултат на остварена ниска стапка на нефункционални пласмани во услови на дополнителна алокација на исправка на вредност.

Графикон бр. 7 Вкупната изложеност на кредитен ризик според ризична категорија

4.3. Управување со колатерали

Во рамки на функцијата за управување со ризиците Банката има воспоставено функција на управување со колатерали која е одговорна за целокупниот процес на управување со колатералите од аспект на кредитниот ризик. Во текот на 2023 година активностите поврзани со управување со колатералите беа во насока на одржување и адекватен мониторинг на квалитетот на колатералите на банката, одржување на нивото на BASEL II релевантните колатерали на адекватно ниво како би се оптимизирало користењето на капиталот на банката преку обезбедување на редовни репроценки на портфолиото.

4.4. Ликвидносен ризик

Во текот на 2023 година Банката активно ја следеше, управуваше и контролираше изложеноста на ликвидносен ризик што опфаќаше управување со средствата во активата и изворите на средства во пасивата согласно финансиските и готовински текови како и нивната концентрација. Изложеноста на ликвидносен ризик се мереше преку екстерно и интерно утврдените лимити, односно усогласеноста на Банката со истите.

Во 2023 до периодот пред интеграцијата Банката во целот ги исполнуваше сите групациски ликвидносни индикатори кои се во согласност со BASEL III методологијата и показателите беа константно во рамки на утврдениот вкупен лимит.

4.5. Каматен ризик

Каматниот ризик, како дел од пазарниот ризик, во текот на 2023 година беше под постојан мониторинг и контрола се со цел да се овозможи ефикасно управување со истиот и да се постигнат планираните финансиски резултати, како и да се зголеми економската и пазарната вредност на средствата и капиталот на Банката. Во текот на 2023 година се водеше активна политика на каматни стапки, која се темелеше на стратешкиот план на Банката, како и на конкурентската позиција во однос на другите банки на пазарот.

4.6. Валутен ризик

Управувањето со валутниот ризик во текот на 2023 година се остваруваше во услови на стабилен курс на денарот. Банката активно преземаше активности за адекватна идентификација, мерење, следење и контрола на изложеноста на валутен ризик кои опфаќаа утврдување на изворите на валутен ризик, методи на мерење на истиот, воспоставување на лимити и други контролни механизми.

4.6.1 Судски спорови против Банката

Заклучно со 31.12.2023 година против Банката се водат вкупно 26 активни постапки со вкупна вредност од 144,3 милиони денари.

4.7. Оперативен ризик

Со цел сведување и одржување на оперативниот ризик на прифатливо ниво, во текот на 2023 година Банката управуваше со истиот преку идентификација, процена, мерење, митигирање, следење и контрола на изложеноста на овој ризик. Идентификацијата на оперативниот ризик Банката го вршеше преку следење на ризичните настани, имплементиран систем на интерни контроли, систем на следење на клучните индикатори на ризикот, оценка на клучните ризици преку RCSA методата, додека мерењето на овој ризик се вршеше со примена на пристап на базичен индикатор.

4.8. Процес на интерна оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP)

Согласно важечката регулатива која наложува воспоставување на интерна адекватност на капиталот, Групата во текот на 2023 година ја следеше и интерната адекватност на капиталот која е базирана на групациските стандарди. Интерната адекватност на капиталот и овозможува на Групата поддршка во процесот на управување со ризиците како и одржување на потенцијал на покриеност кој е во согласност со профилот на ризичност, големината и сложеноста на финансиските активности на истата.

5. КОРПОРАТИВНО БАНКАРСТВО

Секторот за корпоративни клиенти како значаен носител на приходите на Банката вклучува понуда на кредитни производи за правни лица, издавање на гаранции и акредитиви, прием на депозити, узлува во платен промен во земјата и странство, пренос и чување на готовина, услуги на девизен пазар и останати услови.

Корпоративното кредитирање беше во функција на поддршка на македонската економија за закрепнување на истата. Односно секторот продолжи со реализација на својата стратегија за раст на корпоративното кредитирање и зголемување на своето пазарно учество во локалното опкружување.

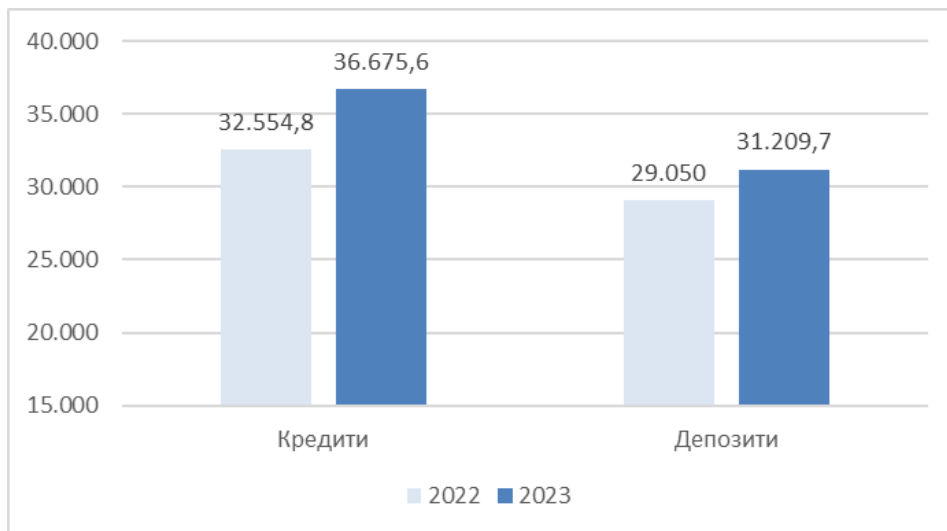
Шпаркасе Банка АД Скопје оствари пораст на функционалното портфолио за 14% и го сведе учеството на нефункционалните пласмани на 2%. И покрај влијанието на кризата, групата во рамки на своите кредитни политики и стандарди за финансирање ги поддржуваше успешните и одржливи компании, од сите прифатливи дејности. Групата ја продолжи успешната соработка со големите компании кои доминираа во кредитниот раст и оваа година, но поддржуваше позабрзан и поизразен раст оствари во соработката со мали и средни правни лица. Ваквиот тренд е во согласност со стратешката определба на групата понатаму да ги проширува активностите и клиентската база во овој пазарен сегмент кој доминира во вкупното салдо на функционални кредити кај правни лица со над 50%. Банката и во изминатата година имаше зголемена активност во делот на проектните финансирања, каде по интеграцијата е апсолутен пазарен лидер обезбедувајќи го овој вид финансирање повеќе од 10 години. Двата главни сегменти за кои сме специјализирани се финансирањето недвижности, како и финансирањето енергетски проекти (од обновливи извори).

Во идниот период, внимателно го следиме развојот на ЕУРИБОР-от чии позитивни движење значае зголемување на каматните стапки за значаен дел од кредитното портфолио на корпоративните клиенти во текот на 2023 година. Овој развој не поттикнува да разгледаме проширување на палетата на кредитни производи со цел приближување кон нашите клиенти и континуитет на нашата поддршка кон нив.

Банката континуирано ја збогатува својата кредитна понуда со нови кредитни линии кои овозможуваат поголема конкурентност за своите клиенти.

Од аспект на потенцијалот за нудење услуги, групата, како членка на голема банкарска групација, ќе продолжи да ги поддржува домашните правни лица во своите операции во земјата и странство. Со присутноста на пазарите на Централна и Југоисточна Европа, на клиентите ќе продолжи да им овозможува брз и економичен пристап на странски пазари во делот на финансиските услуги, но и во делот на деловните контакти во регионот. Воедно, групата, преку заеднички финансирања со останатите членки на Групацијата, ќе продолжи да поддржува инвестициски проекти од поголем обем.

Графикон бр. 8 Кредити и депозити на правни лица (во милиони денари)

6. РАБОТА СО ФИЗИЧКИ ЛИЦА

Шпаркасе Банка АД Скопје и во 2023 година посветено работеше на зацврстување на релациите со постоечките клиенти како и зголемување на своето клиентско портфолио и пазарно учество. За таа цел, фокусот се стави на унапредување на корисничкото искуство и задоволството на клиенти, со преземање на значајни активности за прилагодување на својата понуда согласно потребите на клиентите, воведување на нови услуги и функционалности, зајакнување на каналите на продажба и зголемување на ефикасноста во работењето.

Мрежата на Експозитури, како значаен канал на продажба и услуги на клиентите, континуирано се модернизираше во согласност со современите трендови на банкарскиот модел на работење во Ерсте Групаацијата и Шпаркасе. Новиот модел на експозитури, веќе докажано прифатен од страна на клиентите и вработените поради својот современ концепт и прилагоден на потребите за ефикасно и доверливо услужување, значајно ја одвојува Банката на пазарот. Се извршија и реалокации на неколку Експозитури со цел да се обезбеди подобра позиционираност а во Скопје со отварање на нова Експозитура во нас. Драчево се обезбеди и поголема територијална покриеност. Овие активности се проследени и со дигитализација на самите Експозитури каде со креирање на посебен дигитален корнер се овозможува клиентите брзо и едноставно да завршуваат најголем дел од готовинските трансакции. Воедно и 24/7 зоните во Скопје и Охрид овозможуваат постојана достапност на услугите.

Во 2023 година, најголем предизвик во работењето беше поврзан со растот на инфлацијата кој доведе до зголемување на трошоците за живот од една страна но и барање на начини за инвестиции во недвижности за заштита на капиталот. Дополнително, корективните мерки на Централната банка во насока на ограничување и намалување на потрошувачката проследени со истите такви мерки на Европските банки доведоа до значаен раст на цените на кредитните производи, секаде каде немаше фиксна каматна стапка. Банката сепак успеа

да ја одржи стабилноста на своето портфолио и во 2023 годината да реализира раст и на депозитното и на кредитното портфолио. Со инвестирање во нивото на знаење на вработените, примена на советодавна улога, поддршка и понуда која обезбедува стабилност, сигурност и предвидливост се оствари продлабочување на соработката со постоечките клиенти ни и привлекување на нови.

Имајќи ги во предвид потребите и очекувањата на клиентите, се спроведе проектна активност за централизација и оптимизација на процесите во Експозитурите, која доведе до зголемување на ефективноста. Се имплементираше нова автоматизирана алатка за кредитирање. Со тоа, времето на одговор за клиентите баратели на потроувачки кредити значајно се намали. Дополнително, се олесни и начинот на работа и потребен ангажман од страна на вработените. Во 2023 година Банката направи и значителни подобрувања во мобилната апликација за клиентите во насока на нови функционалности и подобрување на корисничкото искуство. Се воведоа опциите „плати на пријател“ и „подели сметка“, се овозможи најава со биометрија и се интегрираше токенот. Експозитурите на банката продолжија да бидат еднакво достапен канал за поддршка и опслужување на клиентите преку брза и лесно достапна услуга, во нови и подобрени услови.

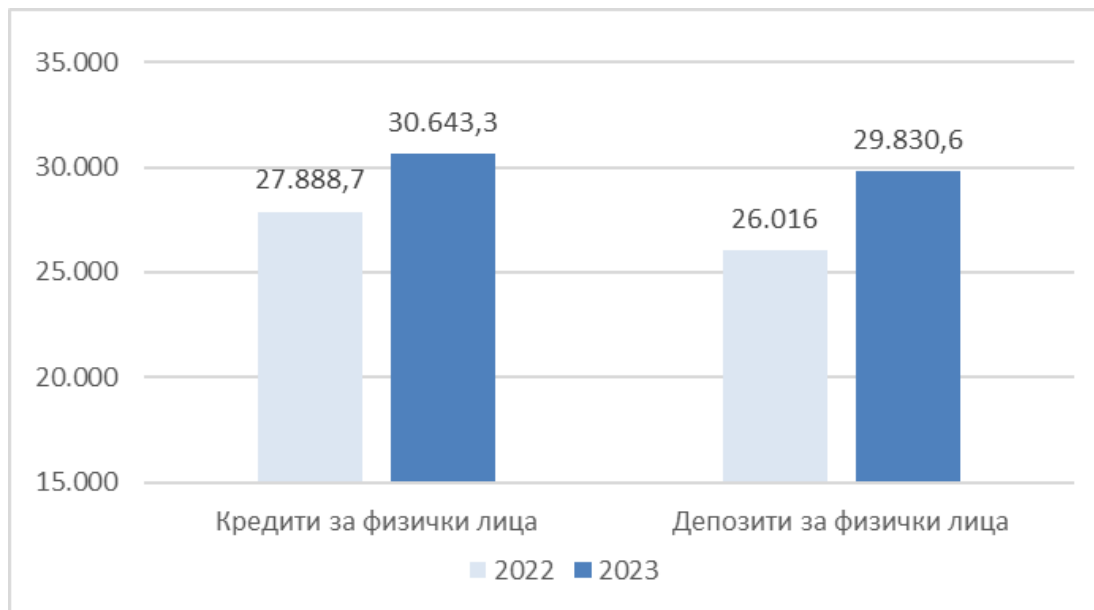
Во текот на 2023 година Шпаркасе банка применуваше и таргетирана продажба на производи со креирање на директни понуди до одредени групи на клиенти а со цел задоволување на нивните потреби користејќи алтернативни канали за продажба. Аквизицијата на новите клиенти се засили и преку искористување на потенцијалите во постоечкото корпоративно портфолио но и со Програмата за Мобилни Банкари. Со оваа Програма се овозможува продажба на производите и услугите наменети за физички лица преку кредитни посредници со што се интензивираат теренските активности и теренската продажба, и се обезбедува поголема присутност на производите на Банката на пазарот како резултат на директниот контакт со клиентите.

Севкупното кредитно портфолио на население на крајот на 2023 година изнесува 30.643,3 милиони денари и забележа раст од 9% во однос на кредитното портфолио на крајот на 2022 година. Во 2023 година, споредбено со 2022 година забележан е пораст на кредитното портфолио кај потрошувачките кредити за 16%, додека кај станбените кредити забележан е пораст за 10%.

Во делот на депозитите на физички лица, акцентот беше ставен на одржување на стабилноста на депозитното портфолио и забрзан раст. Продолживме да ги стимулираме добрите навики за штедење, промовирајќи ја својата долгогодишна традиција на стабилност и доверба. Салдо на депозити на физички лица со крајот на годината изнесува 29.830 милиони денари и забележа раст од 13% во однос на депозитното портфолио во претходната година.

Од особено значење е реализацијата на проектот со Министерството за Образование и Наука, каде банката за многу краток рок успеа да креира соодветен производ за студентски оброк, и да организира достава на скоро 30.000 картички за студентите, кои станаа наши клиенти. Општествената одговорност ја потврди преку посебна понуда на целосно бесплатен Vibe on пакет, прилагоден на потребите на генерацијата.

Графикон бр. 9 Кредити и депозити на физички лица (во милиони денари)

Графикон бр. 10 Структура на редовните кредити на население (во милиони денари)

7. АКТИВНОСТИ НА ПАЗАРИТЕ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ И УПРАВУВАЊЕ СО ЛИКВИДНОСТ

Во 2023 година Шпаркасе Банка АД Скопје го продолжи континуитетот на позитивни резултати од активностите поврзани со финансиските пазари и понатаму ја зајакна својата пазарна позиција. Воедно, Банката прудентно управуваше со својата денарска и девизна ликвидност, имајќи ги во предвид регулаторните барања и потребите на клиентите.

Во делот на тргувањето со девизи, Банката го зголеми прометот во корпоративниот сегмент за 6% во споредба со претходната година и го подобри своето пазарно учество во делот кај девизниот платен промет со правни и физички при што сега изнесува 19,7% . Исто така, во делот на тргувањето со девизи, Банката го одржа високото пазарно учество во меѓубанкарското тргување со девизи и тргувањето со менувачници на 23,77% и 22,66%, соодветно.

Имајќи ги во предвид услугите со хартии од вредност, во сегментот на тргување на меѓународните пазари на капитал, Банката ја има повторно лидерската позиција во Земјата остварувајќи пазарно учество од околу 40%. Шпаркасе е и понатаму банка чувар на најголемиот фонд во земјата – КБ Прв Пензиски Фонд, со актива од над 1,1 милијарда ЕУР.

Во текот на 2023 година, Дирекцијата за тргување и финансиски пазари, во координација со Комитетот за управување со оперативната ликвидност, овозможи одржување на оптимално ниво на ликвидност. Со ова се овозможи непречено одвивање на финансиските трансакции на клиентите, извршување на кредитните и депозитните активности и остварување на деловните цели на Банката. Воспоставениот систем за управување со ликвидноста, овозможи ефикасно мерење, следење, контрола и управување со оперативната ликвидност и доследност во спроведувањето на политиките на Банката за управување со ликвидносниот ризик.

Вишоците на ликвидност, Банката ги пласираше на пазарот на пари, благајнички записи, државни записи и на домашниот и меѓународните пазари за обврзници, во валути и рочности зависно од потребите за рочна усогласеност на активата и пасивата на билансот на состојба. Со оглед на високото ниво на ликвидност, вложувањата во благајнички записи постојано се одржуваа до максималното распределено ниво, согласно пропорционалната распределба на понудата на благајнички записи дефинирана од НБРСМ. Вложувањата во домашни државни хартии од вредност и странски хартии од вредност со инвестициски рејтинг се одвиваше во согласност со стратегијата на Банката за пласмани на вишоците на ликвидност во финансиски инструменти.

8. МАРКЕТИНГ АКТИВНОСТИ

Во 2023 година, Шпаркасе Банка ја насочи својата визија и стратегија кон обезбедување место меѓу првите 3 банки на македонскиот пазар. Усогласено со оваа визија, маркетинг иницијативите за годината беа посветени на зајакнување на имиџот на Банката, карактеристично позиционирање на производите за разлика од конкурентите и промовирање на брендот низ сите медиумски канали на современ, модерен и креативен начин.

Во претстојната 2023 година, нашата маркетинг стратегија имаше за цел активно да се вклучи во постигнувањето на продажните цели, да го зајакне пазарниот удел преку влијателни маркетинг кампањи, да поттикне посебен и препознатлив идентитет за Банката за да го подобри позиционирањето на пазарот, да го подигне квалитетот на услугите и

задоволството на клиентите, забрзување на решавањето на поплаките и истовремено минимизирање на инциденцата на поплаки.

„Верувај во иднината“ е поширока регионална кампања која во 2023 година ја спроведоа Шпаркасе Банка и останатите членки на групацијата Ерсте и Штаермеркише Шпаркасе. Под универзалната платформа „Верувај во иднината“ беа комуницирани сите проекти на Банката (настани, кампањи, корпоративна култура, проекти за општествена одговорност, интерна комуникација), а платформата беше препознатлива со сопствен визуелен идентитет.

Почетокот на годината ја обележа промената на корпоративните бои и ребредирањето на логото, по што се пристапи кон промена на сите интерни документи и продуцирање на нови печатени материјали.

Во 2023 година, Шпаркасе Банка продолжи соработка со својот бренд амбасадор, заштитно лице на Банката кое со својата појава и ангажман директно ги претставува вредностите на Банката, вредности во кои верува и за кои се залага. Влатко Стефановски, успешен и докажан уметник, е бренд амбасадор на банката и во 2023 година. Тој е етаблиран врвен музичар и претставува одличен спој на вредностите кои Шпаркасе Банка сака да ги промовира.

Бренд амбасадорот беше дел и од новата имиџ кампања која идеално ја пренесе пораката дека Шпаркасе Банка верува во храбри и посветени луѓе, кои целат кон повисоки вредности и ги поместуваат границите.

Во 2023 година Банката потпиша договор со популарните ликови од „Фчерашни новости“ со што продукт кампањите за кредити, депозит и мобилно банкарство добија забавна нота, која публиката ја прифати одлично.

Во третиот квартал од 2023, Шпаркасе Банка во соработка со МОН го реализираше еден од најголемите проекти за студенти - ко-брендирана картичка за студентски оброк. Проект со кој им се овозможува на студентите финансиска поддршка за оброк во износ од 140 денари и многу поголеми дополнителни придобивки. Студентите добија две картички, едната за купување оброк, а другата платежна картичка Vibe on, со што тие стануваат дел од Клуб Премиум. Со овој проект, Шпаркасе Банка овозможи влез од над 30000 нови млади клиенти, кои се иднината на Шпаркасе Банка.

Во 2023 година бевме прва банка која отвори Spotify канал со плејлисти кои ја забавуваат публиката од сите возрасти. Бидејќи каналот е доста активен, сметаме дека со дополнителни активации и „кампањи“ поврзани со овој канал можеме да допреме до таргетот – млади.

Рекламните кампањи за понудите на Банката во текот на целата година беа застапени преку највлијателните телевизиски и дигитални медиуми, како и преку реализација на бројни настани, проекти од општествена одговорност, донации и спонзорства, со кои беа постигнати и целите на маркетинг стратегијата - одржување на четвртата позиција во банкарскиот сектор според „Top of mind“, како и високата свесност за брендот SPARKASSE, второ место во индустријата (Brand awareness by brand) (извор: FMDS истражување).

Промоција на нови производи

2023 година се карактеризираше со неколку промени во рамките на комуникацијата за промоција на производите поради промената на целокупниот визуелен идентитет во согласност со промените на ниво на Групација. Со новиот корпоративен дизајн, приспособен на дигиталниот свет во кој живееме, Шпаркасе семејството стана попристапно и пофлексибилно за своите клиенти.

Во 2023, продолжи имиџ кампањата со бренд амбасадорот на Банката „Влатко Стефановски“ која беше спроведена под новиот корпоративен слоган „Верувај во иднината“, а следуваа и две продукт кампањи со кои се промовираа понудите за станбен и потрошувачки кредит.

Стартот и крајот на 2023 година, го одбележа кампања „Префрли плата и добиј бонус“ во соработка со Visa. Поради успехот на кампањата во 2022 година и големата заинтересираност кај потенцијалните клиенти, што наиде на позитивна основа и нејзино продолжување и во 2023та година.

Шпаркасе Банка продолжи и со поддршката на зелените кредити, односно Еко кредитите кои им помагаат на клиентите да инвестираат во нови енергетско ефикасни технологии и да добијат поврат на средства до 20% од инвестициската вредност.

Во насока на континуирана промоција на сите кампањи и конкурентска предност на пазарот, пакетите за физички лица беа модифицирани согласно финансиските потреби на клиентите. Со кампања „Префрли плата – фиксирај рата“, која стартуваше во првиот квартал од 2023, корисниците добија можност за фиксирање на ратата за станбен, потрошувачки и хипотекарен кредит на 10 години за рефинансирање на своите обврски или нови потреби. Во време на зголемена несигурност и растечки тренд на каматните стапки, со воведувањето на понудата за фиксна каматна стапка на 10 години Шпаркасе Банка им понуди на клиентите прецизно планирање на личните финансии и на месечните трошоци. Оваа кампања, доби голема видливост, поради интересната и креативна порака која што се испраќаше до таргет групата, начинот на креирање и осмислување на истата и учеството на ликовите од „Фчерашни новости“.

Во 2023 година голем фокус беше ставен на обезбедување на квалитетна и атрактивна понуда за депозити за физички лица, како и соодветно медиумско презентирање на истата.

Најновата депозитна услуга за постепено „Штеди и кога плаќаш“ се состои во тоа што секоја трансакција направена со дебитна картичка на ПОС-терминал или онлајн во земјата, се врши заокружување на потрошениот износ до најблиската 100-тка на износот, потоа се трансферира на посебна штедна сметка по видување каде што клиентот добива камата. На овој начин на клиентите им се овозможи незабележливо штедење на помали износи на депозит по видување, при што средствата од депозитот им беа во кое било време, преку мобилната апликација или со посета во експозитура.

Дополнително, во рамките на услугите за штедење, Шпаркасе Банка како банка со 200 години традиција во штедење со продуктот Депозит Плус на клиентите им овозможува штедење на долг рок во денари или во евра по атрактивни фиксни каматни стапки со цел добар план на заштеда на подолг рок.

Во месец февруари, Шпаркасе Банка го креираше пакетот за млади од 15 до 25 години „Vibe on“. Бесплатниот пакет за млади од 15 до 25 години вклучува можност за отворање трансакциска сметка без провизија за нејзино одржување, Visa дебитна картичка и S-banka мобилно банкарство без надоместок, дополнителни можности за кредит за школување, како и многубројни попусти од програмата за млади Vibe on. Во рамките на својата стратегија, Шпаркасе банка продолжува да работи на зајакнување на перцепцијата на институција со урбан имиџ, која е поддршка на младите луѓе и продолжува да развива производи што целосно ги следат нивните актуелни финансиски потреби. Во последниот квартал од 2023, Шпаркасе Банка во соработка со Visa, направи CASHBACK кампања за сите иматели на „Vibe on“ пакетот, со цел поголема промоција на пакетот за млади, привлекување на поголем број на млади да се вклучат во семејството на Шпаркасе Банка и можност за добивање на еднократен поврат од 500 денари на нивната „Vibe on“ трансакциска сметка. Со оваа кампања, Шпаркасе Банка, ги мотивираше и едуцираше студентите и младите кои дополнително добија „Vibe on“ портокалова картичка со добивање на ко-брендирана картичка за студентски оброк, да започнат со користење на „Vibe on“ картичката и да се стекнат со финансиска независност уште од рана возраст. Кампањата за „Vibe on-CASHBACK“ се реализираше под слоганот „Мој вајб на мој начин“. Во рамките на ова кампања, вклучени во нејзина промоција беа младите и добро познати Инстаграм ликови – Александар Динев и македонската и надежна поп пејачка – Лара Иванова.

Во месец мај, Шпаркасе Банка креираше специјална понуда наменета за пациентите на Очната болница „Деница“, која важи исклучиво за плаќање на услугите во болницата. Дополнително, со оваа понуда клиентите добиваат и дополнителни поволности за други кредитни производи од Банката, и тоа: без членарина за првата година за кредитна картичка и без надоместок за управување на пречекорување за првата година. Шпаркасе Банка континуирано дејствува во интерес на трајните вредности какви што се здравјето и општата благосостојба на клиентите. Истовремено, Банката се труди најпрофесионално да ги продлабочи соработките со деловните партнери и соработници, градејќи стабилни врски на долг рок, за иднина каква што заслужуваат сите наши клиенти.

Во вториот квартал од 2023, Шпаркасе Банка во соработка со AMCM потпишаа договор засоработка и во оптег ја лансирале новата кобрендирана Visa кеш бек кредитна картичка за физички лица. Станува збор за VISA AMCM кобрендирана револвинг кредитна картичка, која на корисниците им овозможува сигурност при патување преку услугите на AMCM за бесплатна помош на пат во случај на дефект на возило во земјава и во Европа и бесплатно годишно патничко осигурување. Лансирањето на Visa AMCM картичката беше реализирано во рамките на кампањата „Картичка што те движи напред“.

Шпаркасе Банка во месец јули, лансирале кампања за сите пензионери – „Желбите немаат возраст“. Во рамките на кампањата „Желбите немаат возраст“ подготви потрошувачки кредит за пензионери со специјални услови. На секој пензионер што ќе аплицира за потрошувачкиот кредит, му следуваат дополнителни поволности во текот на промотивниот период и тоа: дебитна картичка и мобилна банка бесплатно за првите 6 месеци, без членарина за првата година за кредитна картичка, како и пречекорување без надоместок за управување за првата година.

Во месец септември од 2023, Шпаркасе Банка стартуваше со нови атрактивни понуди за сите клиенти. Со кампања „Фиксирај го домот“ за станбен кредит, и „Фиксно си е фиксно“ за потрошувачки кредит, Шпаркасе Банка ја потврди грижата за своите клиенти се со цел да им понуди прецизно планирање на личните финансии и на месечните трошоци, преку обезбедување на фиксна рата за нивниот кредит.

Месец септември се карактеризира и со една од најголемите кампањи за 2023та година, а тоа е кампањата во соработка со МОН – Visa ко-брендирана картичка за студентски оброк, со која се овозможува достапност на студентите до здрав оброк на дневен износ од 140 денари. Заедно со ко-брендираната картичка за студентски оброк, сите студенти со нивна согласност добија и „Vibe on“ портокалова картичка и станаа дел од Шпаркасе семејството. Шпаркасе Банка со овој проект дополнително ја потврди заложбата за младите и студентите – тие се нашата иднината.

Во месец декември, Шпаркасе Банка креираше и специјална понуда наменета за пациентите на „Промедика офталмологија“, која важи исклучиво за плаќање на услугите во болницата. Клиентите можат да аплицираат за потрошувачки кредит со фиксна каматна стапка за целиот период на отплата, со вклучено кредитно животно/неживотно осигурување и можност за непрефрлање на плата во Шпаркасе Банка.

Шпаркасе Банка АД Скопје, следејќи ги актуелните трендови на пазарот и работејќи во интерес на своите клиенти, со цел да им овозможи непречена мобилност и достапност на широк опсег банкарски услуги, вовеле многубројни новитети во својата мобилна апликација S-Banka. Новата верзија на мобилната апликација S-Banka, со новиот модерен дизајн креиран за подобро корисничко искуство, има нови функционалности за физички лица, а за првпат е достапна и за правни лица, клиенти на Шпаркасе Банка. Новата верзија на мобилното банкарство на Шпаркасе Банка уште еднаш ја потврдува стратегијата на Банката за дигитализација и модернизација на своите услуги и овозможување врвно корисничко искуство за своите клиенти.

9. КОРПОРАТИВНА ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

Во рамките на платформа за корпоративна општествена одговорност - Sparkasse Life, Банката и во 2023 година ги продолжи активностите за проширување и развој на областите кои се опфатени во рамките на оваа платформа. Како главни сегменти на поддршка се опфатени културата и уметноста, здравството, спортот, финансиската едукација и заедницата во која припаѓаме.

Спонзорства, Донации и Настани

Во 2023 година од буџетот за спонзорства и донации поддржавме 45 различни проекти и настани од повеќе области и тоа: спорт, култура, образование, социјална инклузија.

Шпаркасе Банка и во 2023 година ја продолжи традицијата за поддршка на настани кои го збогатуваат културниот живот и ја афирмираат уметноста. Во рамките на „Sparkasse Life“

платформата, продолживме со корпоративната стратегија во насока на поддршка на настани и проекти значајни за македонската уметност и култура, со цел зајакнување на перцепцијата за

Банката како институција со урбан имиџ која покажува грижа за заедницата и негува културни вредности.

Шпаркасе Банка во текот на 2023 година поддржа разни фестивали, а за прв пат беше спонзор на Ohrid Water Festival.

Шпаркасе Банка традиционално поддржа и уште едно спектакуларно издание на „Охридско Лето“, многу значајно за домашната културно уметничка сцена. Од областа на културата и уметноста го поддржавме и Jazz Factory Festival како и Виенскиот бал.

Шпаркасе Банка традиционално беше спонзор и на Струмички Карневал, култната манифестација во Општина Струмица и на меѓународната ликовна колонија „Вевчански видувања“ која се оддржа по 12-ти пат во живописното Вевчани.

Банката продолжи да го поддржува развојот на спортскиот дух кај своите вработени, а истовремено и да ги поттикнува да создаваат здрави навики и да дава препораки за водење на здрав живот. Нашите вработени традиционално се приклучија на спортските манифестации „Скопски маратон“, „Прв до врв“, „Охрид ТрчаТ“, „Business Run“, Женска трка, Churino Trail, а за прв пат оваа година и на трката „Колор Ран“.

Меѓу позначајните проекти и настани кои беа поддржани од Шпаркасе Банка во текот на 2023 година ги издвојуваме: поддршка на Денови на австриската култура во Северна Македонија; поддршка на развојот на социјалните претпријатија, спонзор на втората конференција Balkan Economic Forum, спонзор на конференцијата на МАРЕС, Open4Business, EOS MATRIX, Generalka weekend, спонзор на Blue Economy Summit, Банката додели прва награда на победниците на Climathon хакатон кој за прв пат се одржа во Скопје и тн. Оваа година ја продолживме соработката со детскиот фестивал „Златно Славејче“, после три години пауза.

Поддржавме три спортски клубови преку реализација на спортските ваучери и тоа: РК Еурофарм Пелистер, ФК Шкендија и Акватика Јахтинг.

Го поддржавме и проектот посветен на лицата со попреченост „Љубов, Сила, Слобода“, инициран од Гере Трипков и Здружението Икуалити и ZEN, кое има за цел да ја прошири човековата перцепција и позитивно да влијае на прифаќање на различностите.

Дониравме и на клиниката за Аутизам, за отворање на првата приватна болница за гинекологија и акушерство во Штип со центар за брачна неплодност и ин витро оплодување - Др. Органџиски, јапонски цреши во Штип, како и противпожано возило во о. Ресен.

Традиционално, месецот на штедење - октомври, беше посветен на штедењето и важноста на штедењето како една од најголемите инвестиции кои можеме да ги направиме за нас и нашите блиски. Тимот на Шпаркасе Банка заедно со маскотата Медо Штедо посетија 4000 деца во 26 градинки и 33 училишта ширум републиката и ги едуцираа најмалите дека навиката за штедење потребно е да ја создаваме од најмали нозе. Со овие финансиски

едукации, дечињата научија што значат парите, како да имаат правилен однос со нив и зошто е важно да се штеди.

Во склоп на активностите во месецот на штедење, за прв пат оваа година доделивме 105 благодарници со подарок бизнис книга на клиентите што имаат најголеми орочени депозити во Шпаркасе Банка.

Организација на настани: Концерт на Влатко Стефановски во Македонска филхармонија, Esrte Investors Breakfast, Појадок со медиуми, Корпоративна забава за вработени, како и помали настани кои се од продажен/активациски карактер (Дневна забава за МОН картички, дневна забава за АМСМ картичка, настани „Кариера без бариера“ и тн.)

ОДРЖЛИВОСТ И ESG

Одржливо работење во согласност со ESG принципите е основа на банкарско работење на Шпаркасе Банка, со одговорност кон општеството, кон природата, кон вработените, клиентите, акционерите. Корпоративната и општествена одговорност на Шпаркасе Банка се материјализира преку Стратегијата за одржливост и преку Sparkasse Life платформата. Преку мотото на Sparkasse Life Платформата #ВЕРУВАЈ ВО ИДНИНАТА, се обединуваат сите општествено одговорни активности на Банката за поддршка на локалната заедница, за заштита на животната средина, развој на културата, на уметноста, на образованието, на здравството и на спортот. Платформата обезбедува интегрален и системски пристап при исполнување на стратегиските цели на одржливост, градење, јакнење и одржување на репутацијата што Шпаркасе Банка АД Скопје ја ужива како општествено одговорна компанија.

Стратегијата за одржливост на Шпаркасе Банка базира на групациските стандарди и најдобрите практики во Групата, а воедно и на Агендата за одржлив развој за 2030 година, Агенда усвоена од сите земји-членки на Обединетите нации во 2015 година. Агендата вклучува 17 цели за одржлив развој (SDGs), кои се повик за итна акција и глобално партнерство на сите земји, како развиени така и земји во развој.

Шпаркасе Банка АД Скопје ја препознава и почитува вредноста и значењето на сите 17 цели, а во своето работење се фокусира на 9 од нив препознавајќи дека се најкомпатибилни со работењето на Банката и со најголем потенцијал за влијание:

1. Без сиромаштија
2. Добро здравје и благосостојба
3. Квалитетно образование
4. Родова еднаквост
5. Пристојна работа и економски раст
6. Индустрија, иновации и инфраструктура
7. Намалување на нееднаквостите
8. Одржливи градови и заедници
9. Климатска акција

Во текот на 2023 година, Шпаркасе банка продолжи да ја развива својата Стратегијата за одржливост. Документот се редизјанираше и доби нова формална верзија, а воедно и

своја комуникациска верзија прилагодена на читателите. Исто така, Тимот за одржливост (Sustainability team) се прошири и со измените во него членуваат директорите на сите сектори и дирекции во Банката, раководителот на одделот за маркетинг и комуникации, и офицерот за одржливост. Тимот за одржливост се состанува еднаш месечно и истиот одблиску го следи спроведувањето на одобрени проекти и мерки, предлага нови иницијативи, врши консултации, подржува идеи за одржливост од други организациони единици, го развива и предлага Годишниот извештај за одржливост и заедно со одговорните маркетинг соработници предлага комуникациска стратегија. За своите активности, Тимот редовно го известуваше Управниот одбор на Банката.

Преку четирите столба на Стратегијата за одржливост, во текот на 2023 година Шпаркасе банка ги реализираше следните активности:

Корпоративно управување и општествена одговорност – во овој столб се опфатени Стратегијата за одржливост преку која се промовираат и поддржуваат иновации, спортски и културни активности, преземани во текот на целата година. Финансиската едукација е важен дел на првиот столб каде се обединети активностите поврзани со подигнување на финансиската писменост и едуцирање на различни групи заинтересирани страни, како надворешни, така и внатрешни. Беа поддржани 3 хакатони, 1 климатон, 1 едукативен настан за циркуларна економија на Економскиот факултет во Скопје и 1 настан на Универзитет Американ Колеџ Скопје на тема “Да се биде одговорен во работењето”. Првиот столб на Стратегијата за одржливост ги обединува континуираните напори на Банката за подигнување на свесноста и промоција на одржливиоста како начин на живеење и работење.

Клиенти – Во вториот столб се опфатени активностите кои ги негуваат долгорочните релации со клиентите на Банката. И во тек на 2023 година Шпаркасе банка интензивно финансираше градење и подобрување на капацитетите за производство на енергија од обновливи извори како и подобрување на енергетската ефикасност. Беше спроведено мерење на задоволството на клиентите за подобро да се разберат нивните потреби и моделите како најдобро банката може да одговори. Банката го задржа елементот на фиксност во кредитните продукти за население, обезбедувајќи поголема стабилност при финансиското планирање кај овој сегмент.

Околина – Во текот на 2023 година Шпаркасе банка ја подобри својата еколошка мобилност зголемувајќи ја својата возна флота со 2 електрични возила, 4 електрични скутери и 10 велосипеди за вработените. Исто така, во Централа 1 и Централа 2, беа инсталирани 2 напојувачки станици за електрични возила.

Вработени – четвртиот столб на Стратегијата за одржливост беше третиран со особено внимание бидејќи станува збор за најважниот ресурс на банката, нејзините вработени. Во текот на 2023 година беа преземени бројни едукативни активности со цел континуирано подобрување и надградба на компетенциите на вработените. Во овој столб, особено значајно е да се напомене ESG Basic тренингот кој го завршија речиси сите вработени во Банката што овозможи добро разбирање зошто ESG е важен елемент во работењето и секојдневното живеење. Грижејќи се за добросостојба на своите вработени и како добра основа на финансиска едукација, Шпаркасе банка отвори штедни депозити на 50 првачиња, деца на вработени во Банката.

Во текот на 2023 година, за Банката значајни беа следниве активности поврзани со Стратегијата:

Животна средина

Енергетската криза како најголем предизвик за Европскиот континент започнувајќи во 2022 година која сеуште активно се рефлектираше и во 2023 година која се појави како резултат на воените активности помеѓу Украина и Русија, предизвикаа голема нестабилност и неизвесност во енергетскиот сектор и цените на енергенсите и во 2023 година, со што се наметна потреба од превземање на соодветни мерки со цел заштеда на енергенсите и потрошувачката на истите. Оваа состојба Банката ја управуваше на високо ниво, при што се постигнаа поставените цели за заштеда на електрична енергија и оптимално управување со ресурсите.

Според анализата на потрошувачката на електрична енергија за периодот 2022/2023 година направена е заштеда од 218.639 kWh или 11,42% помала потрошувачка на електрична енергија, односно заштита на животната средина преку намалување на CO₂ емисија за приближно 45.274 кг/ годишно.

Мерките за заштеда на електрична енергија беа следните:

- Поставување на експозитурите според дефинирани стандарди за одржливи градежни објекти кои вклучуваат заштеда на енергија, енергетски-ефикасни технологии, дигитални рекламни елементи, еко подови и слично,
- Промена на осветлувањето со ЛЕД (во повеќето експозитури е 100% имплементирано), инсталација на сензори на светла во техничките простории,
- Инсталирање на фотонапонски системи и тоа
- Централа 1 Скопје – седиштето на Банката,
- Централа 3 Охрид - административната зграда во Охрид,
- Експозитура Прилеп
- Експозитура Гевгелија

Од особено значење во изминатиот период односно во текот на 2022 и 2023 година, се истакнува инвестицијата на фотонапонски системи инсталирани на Деловните згради на Шпаркасе Банка во Скопје и Охрид, експозитура Прилеп и експозитура Гевгелија.

Во однос на расположливата површина на деловните објекти двете згради се инсталираа вкупно 305 парчиња фотонапонски панели од кои се очекуваат производство на електрична енергија со вкупна моќност од 137,79 kW и инсталација на 9 инвертери како подршка на фотонапонските панели.

Просечното годишно производство на електрична енергија од обновливи извори во идеални услови би изнесувала максимални ~ 182.035 kW, односно приближно 21.850 eур при претпоставена цена на електричната енергија на берза од 120 eур/ MWh.

Трошокот за инсталација на фотонапонските системи на сите четири објекти изнесува вкупно 107.899 eур со очекуван поврат на инвестицијата од приближно 4 до 5 години.

Очекуваната произведената електрична енергија од четирите фотонапонски системи директно ќе влијае врз заштита на животната средина преку намалување на CO₂ емисија за приближно 87.135 кг/ годишно што е еднакво на 3.273 засадени дрва.

Исто така преку воведување на дигитализацијата и отстранувањето на хартијата во деловното комуницирање во 2023 година остварено е намалено користење на хартијата со заштеда за повеќе од 10% во вкупната набавка и потрошувачка на хартија, односно реализирана намалена емисија на CO₂ за приближно 3.078 кг/ годишно.

E-mobility/ Со цел следење на светските трендови за намалување на емисијата на штетни гасови во атмосферата со користење на возила на електричен погон и тенденција за намалување на трошоците за моторно гориво, Банката го збогати својот возен парк со 2 (две) возила на електричен погон, постави два полначи за полнење на електричните возила, распределени во Централните згради во Скопје и во Охрид 4 (четири) е-скутери за пократки дестинации. Вкупното учество на електричните и хибридни возила во вкупниот број на возила кои ги поседува Банката изнесува приближно 10%. Дополнително Банката во иднина планира набавка на дополнителни 2(две) електрични возила и возила и 4 (четири) е-скутери.

Возилата се со капацитет од 58 kWh и во просек можат да поминат од 250 до 350 km во зависност од условите. Полначите за електричните возила имаат капацитет на испорака од максимални 22 kWh електрична енергија и истите ја користат енергијата од фотонапонски системи, коишто Банката ги има инсталирано на двете Централни згради во Скопје и Охрид.

Очекуваната заштеда на моторно гориво и заштеда на CO₂ емисија на гасови би изнесувала приближно 12.900,00 kg/годишно. Употребата на е-скутерите придонесува за нивно непречено користење од страна на вработените како и олеснето и побрзо извршување на

обврски на кратки релации, при тоа заштедувајќи во делот на потрошувачка на гориво и паркинг трошок. Електричните тротинети на месечна основа во просек поминуваат 1.200 км, со што се овозможува заштеда на гориво и CO2 емисија на гасови од 3.600,00 kg/годишно.

10. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Дирекцијата за човечки ресурси во текот на целата 2023 со своите активности обезбедуваше поддршка и одигра значајна улога на стратешки бизнис партнер, како за врвното раководство така и за нашите вработени.

Во услови на отворени пазари на труд, локално и глобално, еден од нашите предизвици беше да ги задржиме нашите вработени, да сфатиме што ги мотивира и инспирира, да работиме напорно на промовирање на нашиот бренд имиџ, вредности на компанијата и можности и привлекување на најдобрите кандидати на пазарот, како и да обезбедиме поддршка на процесите, поддршка на менаџерскиот кадар преку планирање на работната сила, навремена регрутација на кадар, водејќи сметка за континуитетот на работењето, како и обуки на вработените.

Дирекцијата за човечки ресурси и оваа година имаше суштинска улога во изборот на новиот кадар, спроведувањето на внатрешната мобилност, примена и административно спроведување на сите законски барања како и внатрешно утврдените барања од менаџерите и вработените, барањата на Групацијата како и обезбедување континуитет и стабилност во исплатите на платите и останатите надоместоци и бенефиции за вработените. Во текот на годината во голем дел од активностите, Дирекцијата за човечки ресурси активно учествување во процесот на реорганизација на одредени организациски единици и измени во систематизацијата на работни места водејќи сметка за континуитетот на работењето.

Сметајќи дека секој наш вработен е важен и од суштествена важност е мислењето на нашите вработени, во соработка со консултантската куќа Ипсос, по вторпат спроведовме анкета за мерење на задоволството и на ангажираноста на вработените. Преку анкетата на вработените им беше овозможено да го изразат своето мислење за подобрување на работното опкружување, да го дадат својот значителен придонес во идентификување на приоритетните акции кои треба да бидат спроведени и да учествуваат во достигнувањето на нашите корпоративни вредности. Преку резултатите од анкетата и споредбените показатели од претходното истражување, добиваме слика за актуелната состојба и предизвиците со кои се соочуваат вработените. Резултатите од истражувањето за нас се значаен показател за согледување на областите каде е потребен развој и подобрување и за подготовка на акциски планови за подобрување на задоволството, ангажираноста и задршката на вработените.

Согласно нашата определба за обезбедување на конкурентни услови за наградување, ги следиме актуелните трендови на пазарот на труд, и во текот на годината извршивме повеќекратно ревидирање на платите и нивно зголемување, како и исплата на надоместок за регрес за годишен одмор и новогодишен надоместок, во значително поголем износ од законски утврдените минимуми. Во текот на годината е извршено зголемување на платата

кај повеќе од 60% од популацијата на вработени. И оваа година продолживме со пакетите за колективно осигурување и приватно здравствено осигурување за сите наши вработени.

Во текот на годината воведовме мотивациски пакети за нашите вработени чии деца првпат во годината стапуваат во образовниот систем.

Посветеноста на Банката е насочена кон постојано инвестирање во вработените преку создавање можности за учење и инвестиција во знаењето како клучен ресурс и поттикнувач на развојот на Банката, Дирекцијата за човечки ресурси го организира, координира и спроведува процесот на ориентација на нововработените, поддршка на процесот на професионален развој на вработените како и исполнување на законските барања во однос на обуките за вработени, за што во текот на 2023 овозможивме обука на нашите вработени во времетраење од 12.600 часови обука или 20 просечни часа по вработен.

На мултифункционалниот простор Шпаркасе Центар за обука кој го отворивме во текот на 2022 година, постојано му додаваме нови вредности со збогатување на содржини поврзани со едукација на нашите вработени, работно воведување, coaching сесии, симулации на состаноци за усовршување на преговарачки и продажни вештини, како и wellness катче, каде што вработените ќе можат да направаат пауза и да се релаксираат. Исто така, ја продолживме практиката на организирање на HR Caffeе настаните со гости – предавачи каде што вработените добиваат можност да слушнат корисни информации на актуелни теми, но и да се дружат во неформална атмосфера.

И оваа година продолжи реализацијата на проектот „Вработен на месецот“ преку кој секој месец се одбираат вработените кои постигнале значајни резултати и истите се наградуваат и промовираат како позитивен пример. Преку тоа, се оддава признание за постигнувањата на вработените (employee recognition) од една страна, и се промовира Банката како посакуван работодавач (employer branding) од друга страна.

Со цел препознавање на трудот и мотивација на вработените продолжи и практиката „на ручек со членовите на УО“, каде што секој месец вработените кои особено се истакнале, беа повикувани на заеднички ручек со членовите на УО каде што имаа можност да разговараат и да разменат идеи и слушнат за идните планови и стратегии на Банката директно од највисокиот менаџмент.

Во текот на годината го поставивме концептот Кариера без бариера, каде ги вклучивме програмите за Млад Банкар, Сертификација, практиканство и едукативни настани и работилници.

Во соработка со колегите од Дирекцијата за маркетинг, учествувавме и координиравме активности за социјална одговорност, промоција на здрави навики и заштита на животната средина, како што беа акциите за крводарителство, спортски активности и активности за чистење на нашата непосредна околина.

Во насока на градење на база на потенцијали кандидати за вработување, Дирекцијата за човечки ресурси ја продолжи соработката со образовните институции и тоа преку доделување на стипендии за најдобрите студенти, учество на саеми за вработување,

гостување на предавања како предавачи, анагажирање на студентите на платена пракса, учество во саеми за кариера итн.

Сите реализирани активности на Дирекцијата на човечки ресурси беа проследени со објави на социјалните медиуми, со цел промовирање на бенефитите што Банката ги нуди за своите вработени и со тоа позиционирање на пазарот на трудот и градење имиџ на посакуван работодавач.

Остануваме посветени со сите наши активности за поттикнување на здрава работна средина, зголемување на ангажманот на нашите вработени со фокус на високи етички стандарди, достигнување високо ниво на корпоративни вредности, како и да ги задржиме нашите вработени безбедни, здрави и задоволни.

11. ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА

Функцијата на внатрешната Ревизија во Банката и во текот на 2023 имаше есенцијална улога во обезбедувањето независно уверување за ефективноста на управувањето со ризици и внатрешните контроли, придонесувајќи за заштитата на стратешките цели на Банката и поддршката на нејзиниот долгорочен успех.

Внатрешната ревизија ги спроведе сите планирани ревизии на деловните процеси во организациските единици на Банката, активно учествуваше во Групните Ревизии како и останати активности во согласност со годишниот план за 2023 година.

Истиот беше изготвен врз основа на Методологија за идентификување, анализа, проценка и приоритизација на категориите на ризик усогласена со локалната и Групната регулатива. Главни приоритети согласно проценката од Стратегискиот План за 3 години 2023-2025, беа ризици во обласите на кредитирање, финансиско известување, ИТ операции и АМЛ. Внатрешната Ревизија во процесот на приоритизација на субјектите за ревизија за 2023 ги зема во предвид тековните клучни проекти на Банката за автоматизации, оптимизации и редизајн на процесите, со цел да се постигне значајно усогласување со Групната и локалната регулатива.

Значаен аспект од ревизорскиот циклус беше процесот на систематско следење на напредокот во имплементирање на идентификуваните мерки. И натаму се забележува тренд на успешна реализација на препораките. Освен на мерките од спроведените ревизии, Внатрешната ревизија обезбедуваше континуирано следење на процесот на имплементација на мерки издадени од Групната Ревизија како и респонзивноста на Банката спрема мерките издадени од сите останати регулаторни тела. За напредокот во процесот на имплементација, Внатрешната ревизија ги известува УО, НО и ОР во дефинирана временска динамика.

Како резултат на Групната определба за постојано унапредување и усогласување со групните стандарди во текот на 2023 беше имплементирана GRC алатака за автоматизација на целосниот ревизорски процес – Bwise. Со имплементацијата, се постигна значително унапредување на постоечкиот концепт во смисла на следење на препораките и автоматизација на комплетниот ревизорски циклус заснован на пристап базиран на

ризик, како и унапредување и усогласување со Групните стандарди на Известување за спроведените активности на Внатрешната Ревизија.

И оваа година како и во изминатиот период, Внатрешната Ревизија продолжи со поддршката на процесот на професионален развој на своите вработени, преку учество во обуки и програми за унапредување на знаења и вештини.

12. КОНТРОЛА НА УСОГЛАСЕНОСТ СО ПРОПИСИ И СПРЕЧУВАЊЕ ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ ТЕРОРИЗАМ

Банкарскиот сектор важи за еден од најрегулираните сектори во државата. Банкарското работење е под континуирана контрола од повеќе регулатори од различен сегмент. Пропорционално со регулативата и измената на истата, се зголемуваат и обврските на постојано мониторирање и анализирање, навремено информирање и аргументирани ставови на кои може да се потпре колективот во една банка. Предизвикот на управување со ризикот од усогласеност со прописи претставува динамична обврска, со бројни фактички состојби, каде секогаш целта е да се направи правилниот избор и да се задоволи клиентот, а истовремено да не се премине границата на усогласено работење со прописите.

Исто така на глобално ниво, светот секојдневно се соочува со нови закани за мирот и безбедноста, кои резултираат со воведување на одредени забрани и санкции против одредени физички и правни лица, како и држави. Забраните и санкциите секојдневно ги пропишуваат и ажурираат надлежните меѓународни институции, а банката како дел од Групацијата, како и во согласност со локалната регулатива, има обврска да го усогласи своето работење и да воведи соодветни процедури и механизми кои ќе овозможат доследна и ефикасно извршување на своите операции во согласност со овие забрани и санкции. Во таа насока се зголемува опсегот на контроли што треба да ги спроведе банката во однос на обемот и сложеноста, чувствителноста и можните негативни материјални и репутациски последици со кои може да се соочат банката и нејзините клиенти.

Во текот на 2023 година, Оддел за спречување перење пари и финансирање на тероризам и усогласеност со прописи работеше на следното:

Активности за примена на мерките согласно Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам, Законот за спроведување на рестриктивни мерки, Групациската политика и стандарди во делот на Санкции и Ембарга, како и активности за подобрување на процесите во рамки на Одделот;

Унапредување на постоечките решенија или воведување нови понапредни решенија во делот СППФТ кои ќе овозможат доследно и навремено усогласување со локалните регулативи и групните политики и стандарди;

- Известување за сите релевантни законски и подзаконски измени кои имаат влијание во работењето на Банката (законски и подзаконски акти, правилници и стандарди). Посебно влијание врз работењето на банката имаше Закон за платежни услуги и платни системи и поврзаните подзаконски акти, за чија имплементацијата со оглед

да големите измени во однос на претходната регулатива се водеше посебен проект заедно со останатите организациони единици;

- Подготвување мислење за договори со надворешни лица;
- Контрола на изготвувањето на интерни акти на Банката, процедури и правила за работа;
- Координирање на обврски за време на надворешни контроли, како и контрола на постапувањето по акциски планови;
- Контрола на процесот на управување со судир на интереси;
- Имплементација на Групациската политика за управување со ризикот од измами (внатрешни и надворешни);
- Редовно доставување извештаи до органите на управување.

Одделот ги извршуваше своите обврски навремено, ажурно и одговорно во насока Банката да се адаптира на настанатите промени како во локалната така и Групациска регулатива.

Како и до сега, така и во текот на наредниот период, приоритетите на Одделот ќе бидат потенцирање на важноста на усогласено работење, преку постојани контроли, консултации и обуки.

13. ИНФОРМАТИВНА СИГУРНОСТ

Воспоставениот систем на организационите и технички мерки во Банката за справување со ризиците во информативниот систем е во согласност со домашната регулатива, но и најдобрите практики и стандарди. Тоа придонесе во градењето на довербата со клиентите и обезбедување на висок степен на заштита, доверливост и достапност на информациите во извршувањето на деловните операции и сервиси.

Во фокусот на работењето во 2023, покрај редовното одржување на стабилен и сигурен информативен систем, согласно позитивните законски одредби (Одлука за сигурност на информативниот систем, Народна Банка) и интерната регулатива, беа активностите поврзани со комплетирање на формализацијата на политиките и процедурите на Банката, поврзано со финализирањето на консолидацијата на системите и сигурносните контроли по интеграција на двете Банки.

При тоа посебен акцент беше ставено на постојаното и редовно информирање на вработените за сите ризици поврзани со далечинското работење и воопшто на новите дигитални “сајбер” закани.

Банката ја одржува свесноста на вработените за информативна сигурност и законите во дигиталниот простор преку редовни годишни обуки, како и преку периодични актуелни известувања.

Банката останува на својата стратешка цел и определба за постојано подобрување на системот на интерни контроли и нивно усогласување со Групациските стандарди и политики.

Во 2023 Банката успешно изврши тестирање на Планот за континуитет и обнова на ИТ системите, со што потврди дека поседува адекватни механизми за обезбедување на непрекинатост на работните процеси поврзани со главните банкарски операции.

14. ИЗВЕШТАЈ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

Корпоративното управување во Банката претставува збир од заемни односи помеѓу Надзорниот одбор, Управниот одбор, другите лица со посебни права и одговорности и акционерите на Банката, преку кои е воспоставена соодветна организациска структура и соодветни механизми за дефинирање на целите на Банката и за нивно остварување и следење.

Во 2023 година, Кабинетот на Управниот Одбор ги оствари сите активности во рамки на своите компетенции во согласност со важечката регулатива, интерните акти и најдобрите практики во сегментот корпоративно управување.

Собрание на акционери

На 26.05.2023 година беше одржано Годишното собрание на акционери на кое беа донесени одлуки од материјално значење за Банката. Собранието на акционери ги разгледа и усвои Финансиските извештаи на Банката за 2022 година, ревидирани од ревизорско друштво ПрајсвотерхаусКуперс Ревизија ДОО Скопје и Мислење на Надзорниот одбор; Консолидираните финансиски извештаи за 2022 година, ревидирани од ревизорско друштво ПрајсвотерхаусКуперс Ревизија ДОО Скопје и Мислење на Надзорниот одбор; Годишна сметка и финансиски извештаи за периодот 01.01.-31.12.2022 година; Консолидирана годишна сметка и финансиски извештаи за периодот 01.01.-31.12.2022 година; Годишен извештај за работењето на Банката во 2022 година и Мислење на Надзорниот одбор на Банката; Консолидиран Годишен извештај за работењето на Банката во 2022 година и Мислење на Надзорниот одбор на Банката; Одлука за употреба и распределување на остварената добивка од 2022 година; Одлука за измена и дополнување на Статутот на Шпаркасе Банка АД Скопје и усвојување на пречистен текст на Статутот, како и Годишен извештај за работата на Надзорниот одбор во 2022 година, колективно и од аспект на поединечните членови.

Во периодот за кој се однесува овој Извештај, се одржаа и три вонредни седници на собрание на акционери.

На 24.07.2023 година се одржа првото вонредно Собрание на акционери на кое беа усвоени Одлука за измена и дополнување на Статутот на Шпаркасе Банка АД Скопје и Одлука за именување член на Надзорниот одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје.

На 10.10.2023 година се одржа второто вонредно Собрание на акционери на кое беше усвоена Одлука за избор на друштво за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје за 2023 година.

На 19.12.2023 година се одржа третото вонредно Собрание на акционери на кое беше усвоена Одлука за измена и дополнување на Статутот на Шпаркасе Банка АД Скопје.

Надзорен Одбор

Надзорниот одбор врши надзор на работењето на Управниот одбор, ги одобрува политиките за вршење на финансиските активности и го надгледува нивното

спроведување. Ова тело на Банката е одговорно за обезбедување на добро работење, управување и стабилност, како и навремено и точно финансиско известување до Народната Банка.

За успешно остварување на својата функција, Надзорниот одбор работи во насока на градење балансиран состав, се грижи неговите членови да го имаат потребното знаење, способност и експертиза. Надзорниот одбор има соодветен број на членови со долготрајно и интернационално искуство во своите области на работење. Најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор треба да бидат независни членови. Во таа насока, два члена од вкупно седум се независни членови. Нивната независност е утврдена согласно критериумите за независност пропишани со Законот за банките.

Во текот на 2023 година, во согласност со локалната регулатива, Надзорниот одбор на Банката одлучуваше на вкупно шест седници кои се одржаа во деловните простории на Банката или беа одржани преку видеоконференција. Дополнително, одржани беа и десет седници преку писмена кореспонденција, како резултат на потребата од поддршка на оперативните функции на Банката.

Надзорниот одбор работеше согласно Деловникот за организација и работа на Надзорниот одбор на Банката и одлуките беа донесувани во согласност со важечката регулатива. Во неговата работа активно учествуваа сите членови на Надзорниот одбор, чиј поединечен придонес е од големо значење за ефикасно спроведување на активностите и задолженијата на ова тело на Банката.

Во периодот на известување, мандатот на постоечкиот независен член Кристијан Поленак истече заклучно со 21.09.2023 година. На Собранието на акционери одржано на 24.07.2023 година, Татјана Шишковска беше именувана за нов независен член на НО, за кого е издадена согласност од Губернерот на Народната Банка на РСМ на 01.11.2023 година.

Табелата во продолжение е приказ на активните членства на членовите на Надзорниот одбор.

Табела бр. 6 Членови на Надзорен одбор на Банката

Член:	Георг Бухер
Позиција:	Член на Управен Одбор
Компанија:	Steiermärkische Bank und Sparkassen AG
Датум на раѓање:	1962
Прво назначување:	08.2019
Мандат:	11.2024
Член на Надзорен одбор и други членства	<ul style="list-style-type: none"> • Претседател на НО на Шпаркасе Банка АД Скопје (претставник на мнозинскиот акционер) • Претседател на ОР на Шпаркасе Банка АД Скопје • Член на Комисија за наградување и именување на Шпаркасе Банка АД Скопје • Член на Надзорен одбор во Кернтнер Шпаркасе АГ • Заменик Претседател на Надзорен одбор во Ерсте Дигитал Гмбх • Претседател на Надзорен одбор во Шпаркасе ИТ Холдинг АГ

	<ul style="list-style-type: none"> • Заменик претседател на Надзорен одбор во Банка Шпаркасе д.д. Љубљана • Заменик претседател на Надзорен одбор во Ерсте Банка а.д. Нови Сад. • Заменик Претседател на Надзорен одбор во Ерсте и Штаермеркише Банка д.д. • Заменик претседател на Надзорен одбор на СКБ Индуриехолдинг Гмбх Австрија • Управител на Кристине Кунц Гезелшафт мбх Австрија • Управител на СКВ Приватштифтунг
Наградување за членство во одборите на Банката	На членовите на Надзорен одбор кои се номинирани од страна на акционерот и се во работен однос во ентитети членки на Ерсте Групацјата, не им се исплатува надомест за работата во органите на Шпаркасе Банка АД Скопје
Наградување од заснован работен однос кај друг работодавач	На сите членови на Надзорниот одбор кои се номинирани од страна на акционерот и се во работен однос во Steiermärkische Bank und Sparkassen AG Од Грац, Австрија им се исплатени вкупно 1.600.408,47 ЕУР бруто надоместоци, односно бруто износ од 1.323.130,55 ЕУР како фиксно наградување за 2023 година и бруто износ од 277.277,92 ЕУР како варијабилно наградување исплатено во 2023 година.
Присуство на седници во 2023	Претседателот на НО присуствуваше на 6 седници во 2023 година
Член:	Валбурга Зајдл
Позиција:	Член на Управен Одбор
Компанија:	Steiermärkische Bank und Sparkassen AG
Датум на раѓање:	1973
Прво назначување:	11.2008
Мандат:	11.2024
Член на Надзорен одбор и други членства	<ul style="list-style-type: none"> • Заменик претседател на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје (претставник на мнозинскиот акционер) • Заменик претседател на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје • Заменик Претседател на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка дд Сараево • Член на Надзорен одбор на Ерсте и Штаермеркише дд • Член на Советодавен Одбор на СЛизинг Суд ГмбХ
Наградување за членство во други одбори	На членовите на Надзорен одбор кои се номинирани од страна на акционерот и се во работен однос во ентитети членки на Ерсте Групацјата, не им се исплатува надомест за работата во органите на Шпаркасе Банка АД Скопје
Наградување од заснован работен однос кај друг работодавач	На сите членови на Надзорниот одбор кои се номинирани од страна на акционерот и се во работен однос во Steiermärkische Bank und Sparkassen AG Од Грац, Австрија им се исплатени вкупно 1.600.408,47 ЕУР бруто надоместоци, односно бруто износ од 1.323.130,55 ЕУР како фиксно наградување за 2023 година и бруто износ од 277.277,92 ЕУР како варијабилно наградување исплатено во 2023 година.
Присуство на седници во 2023	Заменик претседателот на НО присуствуваше на 6 седници во 2023 година
Член:	Ханс Лудвиг Диксер
Позиција:	Директор на Финансии
Компанија:	Steiermärkische Bank und Sparkassen AG
Датум на раѓање:	1967
Прво назначување:	05.2012
Мандат:	11.2024
Член на Надзорен одбор и други членства	<ul style="list-style-type: none"> • Член на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје (претставник на мнозинскиот акционер) • Член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје

Наградување за членство во одборите на Банката	На членовите на Надзорен одбор кои се номинирани од страна на акционерот и се во работен однос во ентитети членки на Ерсте Групацјата, не им се исплатува надомест за работата во органите на Шпаркасе Банка АД Скопје
Наградување од заснован работен однос кај друг работодавач	На сите членови на Надзорниот одбор кои се номинирани од страна на акционерот и се во работен однос во Steiermärkische Bank und Sparkassen AG Од Грац, Австрија им се исплатени вкупно 1.600.408,47 ЕУР бруто надоместоци, односно бруто износ од 1.323.130,55 ЕУР како фиксно наградување за 2023 година и бруто износ од 277.277,92 ЕУР како варијабилно наградување исплатено во 2023 година.
Присуство на седници во 2023	Членот на НО присуствуваше на 6 седници во 2023 година
Член:	Славиша Којиќ
Позиција:	Заменик директор за стратегија во ЈИЕ и деловен развој
Компанија:	Steiermärkische Bank und Sparkassen AG
Датум на раѓање:	1978
Прво назначување:	05.2015
Мандат:	11.2024
Член на Надзорен одбор и други членства	<ul style="list-style-type: none"> • Член на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје (претставник на мнозинскиот акционер) • Член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје • Претседател на Комисија за наградување и именување на Шпаркасе Банка АД Скопје • Управител на КоКоМа ОГ, Грац • Претседател на Надзорен одбор на Шпаркасе Лизинг ДОО Скопје
Наградување за членство во одборите на Банката	На членовите на Надзорен одбор кои се номинирани од страна на акционерот и се во работен однос во ентитети членки на Ерсте Групацјата, не им се исплатува надомест за работата во органите на Шпаркасе Банка АД Скопје
Наградување од заснован работен однос кај друг работодавач	На сите членови на Надзорниот одбор кои се номинирани од страна на акционерот и се во работен однос во Steiermärkische Bank und Sparkassen AG Од Грац, Австрија им се исплатени вкупно 1.600.408,47 ЕУР бруто надоместоци, односно бруто износ од 1.323.130,55 ЕУР како фиксно наградување за 2023 година и бруто износ од 277.277,92 ЕУР како варијабилно наградување исплатено во 2023 година.
Присуство на седници во 2023	Членот на НО присуствуваше на 6 седници во 2023 година
Член:	Глигор Бишев
Позиција:	Претседател на Фискален Совет на РСМ
Компанија:	Независно тело за надгледување на макроекономските и фискалните политики во земјата
Датум на раѓање:	1958
Прво назначување:	01.2023
Мандат:	11.2024
Член на Надзорен одбор и други членства	<ul style="list-style-type: none"> • Член на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје (претставник на мнозинскиот акционер) • Член на Надзорна комисија на Finance Think
Наградување за членство во одборите на Банката	Годишен фиксен нето надоместок во висина од 6.000 ЕУР, кој се исплаќа пропорционално за временскиот период на извршување на мандатот во Надзорниот одбор, и дополнителни 300 ЕУР нето износ за присуство по седница (во денарска противредност по среден курс на НБРСМ на денот на исплата)
Наградување од заснован работен однос кај друг работодавач	Редовни нето приходи од пензија 839.518 денари и други варијабилни нето приходи во вкупен износ од 5.722.450 денари.
Присуство на седници во 2023	Членот на НО присуствуваше на 5 седници во 2023 година
Член:	Кристијан Поленак

Позиција:	Управувачки партнер
Компанија:	Адвокатско друштво “Поленак”
Датум на раѓање:	1970
Прво назначување:	05.2011
Мандат:	09.2023
Член на Надзорен одбор и други членства	<ul style="list-style-type: none"> • Независен член на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје • Член на Комисија за наградување и именување на Шпаркасе Банка АД Скопје
Наградување за членство во одборите на Банката	Годишен фиксен нето надоместок во висина од 6.000 ЕУР, кој се исплаќа пропорционално за временскиот период на извршување на мандатот во Надзорниот одбор, и дополнителни 300 ЕУР нето износ за присуство по седница (во денарска противвредност по среден курс на НБРСМ на денот на исплата)
Присуство на седници во 2023	Членот на НО присуствуваше на 5 седници во 2023 година
Член: Горан Петревски	
Позиција:	Професор
Компанија:	Економски факултет Универзитет Св. Кирил и Методија Скопје
Датум на раѓање:	1970
Прво назначување:	12.2021
Мандат:	11.2024
Член на Надзорен одбор и други членства	<ul style="list-style-type: none"> • Независен член на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје
Наградување за членство во одборите на Банката	Годишен фиксен нето надоместок во висина од 6.000 ЕУР, кој се исплаќа пропорционално за временскиот период на извршување на мандатот во Надзорниот одбор, и дополнителни 300 ЕУР нето износ за присуство по седница (во денарска противвредност по среден курс на НБРСМ на денот на исплата)
Наградување од заснован работен однос кај друг работодавач	Вкупни нето приходи од плата 992.840 денари и други нето приходи 481.255 денари
Присуство на седници во 2023	Членот на НО присуствуваше на 6 седници во 2023 година
Член: Татјана Шишковска	
Позиција:	Партнер
Компанија:	Адвокатско друштво “Поленак”
Датум на раѓање:	1980
Прво назначување:	11.2023
Мандат:	11.2024
Член на Надзорен одбор и други членства	<ul style="list-style-type: none"> • Независен член на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје • Член на Комисија за наградување и именување на Шпаркасе Банка АД Скопје
Наградување за членство во одборите на Банката	Годишен фиксен нето надоместок во висина од 6.000 ЕУР, кој се исплаќа пропорционално за временскиот период на извршување на мандатот во Надзорниот одбор, и дополнителни 300 ЕУР нето износ за присуство по седница (во денарска противвредност по среден курс на НБРСМ на денот на исплата)
Наградување од заснован работен однос кај друг работодавач	Вкупни бруто фиксни приходи од 2.946.240 денари бруто приход од плата, бруто приход к15 во износ од 15.959, вкупен друг приход дивиденда во бруто износ од 1.388.979 и бруто доход од работа - доброволен пензиски фонд во износ од 95.274 денари)
Присуство на седници во 2023	Членот на НО присуствуваше на 1 седница во 2023 година

Одбор за ревизија

Одборот за ревизија на Банката го сочинуваат шест членови, од кои четири членови доаѓаат од редот на членовите на Надзорниот одбор, а двајца членови се независни. Нивната независност е утврдена согласно критериумите за независност пропишани со Законот за банките и Статутот на Банката. Согласно законската регулатива, најмалку еден член на Одборот за ревизија треба да биде овластен ревизор.

Одборот за ревизија во текот на 2023 година одржа вкупно шест седници. Истите се одржани во деловните простории на Банката или преку видеокоференција. Одборот за ревизија го следи финансиското сметководство, вклучувајќи ги и сметководствениот процес и ефикасноста на системот на внатрешни контроли, управувањето со ризици, како и ефикасноста на системот на внатрешна ревизија, усогласеноста со прописи и ревизија на годишните финансиски извештаи.

Во периодот на известување немаше промени во членството на Одборот за ревизија на Банката.

Табела бр. 7 Членови на Одбор за ревизија на Банката

Член	Примарна функција	Функција во Одборот на ревизија во Банката и други органи на надзор и/или управување*
Георг Бухер Прво назначување: 08.2019 Термин на истекување: 11.2024	Член на Управниот одбор на Штаермеркише Шпаркасе, Грац	<ul style="list-style-type: none"> Претседател на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје
Валбурга Зајдл Прво назначување: 11.2008 Термин на истекување: 11.2024	Член на Управниот одбор на Штаермеркише Шпаркасе, Грац	<ul style="list-style-type: none"> Заменик претседател на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје
Ханс Лудвиг Диксер Прво назначување: 05.2012 Термин на истекување: 11.2024	Директор на финансии во Штаермеркише Шпаркасе, Грац	<ul style="list-style-type: none"> Член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје
Славиша Којик Прво назначување: 05.2015 Термин на истекување: 11.2024	Директор – Управување со банки, Сектор за стратегија во ЈИЕ и деловен развој во Штаермеркише Шпаркасе, Грац	<ul style="list-style-type: none"> Член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје
Никица Мојсоска Блажевски Прво назначување: 05.2015 Термин на истекување: 11.2024	Главен извршен директор, Macedonia2025	<ul style="list-style-type: none"> Независен член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје Член на Управен одбор во Стопанска Комора на Северна Македонија Член на Одбор на старатели на Македонска Развојна Фондација за Претпријатија (МРФП)
Драган Димитров Прво назначување: 09.2021 Термин на истекување: 11.2024	Управител и овластен ревизор, БДО ДОО Скопје	<ul style="list-style-type: none"> Независен член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје Член на Управниот одбор на Пингпонгарска Федерација на С.Македонија

*Членствата во други органи на надзор и/или управување на членовите на Одбор за ревизија, кои воедно се и членови на Надзорниот одбор на Банката, се наведени во претходниот преглед (Табела број 6).

Управен одбор

Управниот одбор е орган кој ја претставува и застапува Банката и раководи со нејзиното работење согласно Законот за банките, Статутот и Кодексот на корпоративно управување

на Банката. Овој одбор е вклучен во спроведувањето на деловната политика и развојниот план на Банката, воспоставувањето и промовирањето на корпоративната култура и вредности, утврдување на прифатливото ниво на ризик, воспоставувањето и спроведувањето на системот на внатрешна контрола, како и во обезбедувањето на услови за работење на Банката во согласност со важечката регулатива и групациските стандарди. Управниот одбор е одговорен за извршување на одлуките на Собранието на акционери и на Надзорниот одбор на Банката, односно се грижи за нивното спроведување. Покрај наведените активности, Управниот одбор покренува иницијативи и дава предлози за унапредување на работењето на Банката; именува и разрешува лица со посебни права и одговорности, утврдува предлози на одлуки и други акти за кои одлучува Надзорниот одбор на Банката, со посебен осврт на политиките, стратегиите и системите за управување со ризици во соработка со Одборот за управување со ризици и врши други работи утврдени со законските прописи, Статутот и други акти на Банката. Управниот одбор одржа вкупно 32 седници во 2023 година.

Управниот одбор на Банката заклучно со 19.12.2023 година се состоеше од три члена, со јасно дефинирани и разграничени надлежности и одговорности. Врс основа на согласност од Народната Банка, направени се измена и дополнување на Статутот на Банката, при што бројот на Членови на Управниот одбор е зголемен од три, на четири членови.

Поради истек на важноста на согласноста за член на Управен одбор за Санел Кустурица, беше отпочната постапка за негово ре-лицензирање и со Решение од Гувернерот на Народната Банка на РСМ добиено на 23.02.2023 година, мандатот на Кустурица е продолжен за пет години.

Исто така, поради истек на важноста на согласноста за член на Управен одбор за Нина Неданоска, беше отпочната постапка за нејзино ре-лицензирање и со Решение од Гувернерот на Народната Банка на РСМ добиено на 10.07.2023 година, мандатот на Неданоска е продолжен за пет години.

На 05.10.2023 година, членот на Управен одбор Алвин Аличевик поднесе оставка од функцијата, која стапи на сила во 2024 година.

Во Декември, 2023 година беа иницирани постапки за стекнување на претходна согласност за именување на Златица Цивкароски и Александар Џорџевик за нови членови на Управниот одбор на Банката.

Табела бр. 8 Членови на Управен одбор на Банката

Член	Примарна функција	Надлежности	Членства во други органи на надзор и/или управување
Санел Кустурица Прво назначување: 03.2021 Дата на истекување: 02.2028	Претседател на УО	<ul style="list-style-type: none"> активности поврзани со работењето со население; маркетинг и развој на производи; човечки ресурси; координација на Генерален Секретаријат и 	<ul style="list-style-type: none"> Член на Надзорен одбор на КИБС АД Скопје

		<ul style="list-style-type: none"> • координација на Внатрешна ревизија. 	
<p>Нина Неданоска Прво назначување: 07.2021 Дата на истекување: 07.2028</p>	Заменик Претседател на УО	<ul style="list-style-type: none"> • активности поврзани со работењето со корпоративни клиенти; • активности поврзани со финансии, • тргување и финансиски пазари; • активности поврзани со управување со имот, логистика и безбедност; • информатичка технологија и • дигитални канали и организација. 	<ul style="list-style-type: none"> • Член на Надзорен одбор на Шпаркасе Лизинг ДОО Скопје • Член на Одбор на Директори на ЦДХВ АД Скопје • Член на Одбор на Директори на Македонска Берза АД Скопје
<p>Алвин Аличевиќ Прво назначување: 11.2017 Дата на истекување: 11.2027</p>	Член на УО	<ul style="list-style-type: none"> • активности поврзани со стратешко управување со ризик, • управување со кредитен ризик и наплата и • активности поврзани со банкарски операции. 	<ul style="list-style-type: none"> • Член на Надзорен одбор на Шпаркасе Лизинг ДОО Скопје

Управниот одбор го известува Надзорниот одбор за своето работење најмалку еднаш квартално. Покрај редовното известување, Управниот одбор одржува високо ниво на непосредна комуникација со Надзорниот одбор и неговите поединечни членови.

Одбор за управување со ризици

Одборот за управување со ризици се состои од шест члена, од редот на лицата со посебни права и одговорности вработени во Банката, назначени од Надзорниот одбор.

Табела бр. 9 Членови на Одбор за управување со ризици на Шпаркасе Банка АД Скопје

Член	Професионален ангажман	Членства во други органи на надзор и/или управување
<p>Алвин Аличевиќ Мандат до: 07.2027</p>	Член на УО одговорен за управување со ризици	<ul style="list-style-type: none"> • Претседател на Одбор за управување со ризици на Банката • Претседател на Одбор за надгледување на ИТ на Банката • Член на Надзорен одбор на Шпаркасе Лизинг ДОО Скопје
<p>Санел Кустурица Мандат до: 07.2027</p>	Претседател на Управен одбор	<ul style="list-style-type: none"> • Заменик Претседател на Одбор за управување со ризици на Банката од 24.07.2023 година • Член на Надзорен одбор на КИБС АД Скопје
<p>Билјана Момировска Мандат до: 07.2027</p>	Директор на Дирекција за стратешко управување со ризици	<ul style="list-style-type: none"> • Член на Одбор за управување со ризици на Банката
<p>Златица Цивкарски Мандат до: 07.2027</p>	Директор на Сектор за кредитен ризик и наплата	<ul style="list-style-type: none"> • Член на Одбор за управување со ризици на Банката • Член на НО на С-АМЦ 1 ДООЕЛ Скопје

Димитар Георгиевски Мандат до: 07.2027	Раководител на Правна служба	<ul style="list-style-type: none"> • Член на Одбор за управување со ризици на Банката • Претседател на НО на С-АМЦ 1 ДООЕЛ Скопје
Ана Димоска Јанкуловска Мандат до: 07.2027	Раководител на Оддел за СППФТ и усогласеност со прописи	<ul style="list-style-type: none"> • Член на Одбор за управување со ризици на Банката
Иван Стојановиќ Мандат до: 07.2025	Директор на Дирекција за управување со кредитен ризик	<ul style="list-style-type: none"> • Член на Одбор за управување со ризици на Банката заклучно со 07.07.2023 година

Во периодот на известување направени се следните промени во членството на Одборот за управување со ризици на Банката: прекин на мандат поради престанок на работен однос на поранешниот член Иван Стојановиќ и именување на Санел Кустурица за нов Заменик Претседател на Одборот врз основа на измени во Статутот на Банката.

Во извештајниот период, Одборот за управување со ризици одржа 46 седници на кои ги спроведуваше активностите согласно член 90 од Законот за банките.

Одборот за управување со ризици квартално го известуваше Надзорниот одбор на Банката за промените во ризичните позиции, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од истите.

Одбор за надгледување на информативна технологија (ОНИТ)

Одборот за надгледување на информативната технологија се состои од девет членови назначени од Надзорниот одбор на Банката. Членови на ОНИТ се: Членот на Управен одбор во чија надлежност е Организациониот дел за ИТ како Претседател на Одборот; Одговорното лице на организациониот дел за финансии; Одговорното лице на организационен дел за банкарски операции; Одговорното лице на организационен дел за дигитални канали и организација; Одговорното лице на организационен дел за ИТ; ОСИС; двајца претставници од Групацијата и претставник од внатрешната ревизија без право на глас.

Во периодот на известување имаше промени во членството на ОНИТ на Банката поради кадровски измени, како и измени во Статутот на Банката, односно дополнување на членството. Мандатот на членовите на Одборот за надгледување на информативна технологија трае 4 (четири) години.

Активностите кои ги врши овој Одбор опфаќаат доставување на извештаи за статусот на информативната технологија на Банката до Надзорниот и Управниот одбор, давање препораки за стратегиите, политиките и поголемите расходи од областа на информативната технологија, обезбедување на ефективно планирање на информативната технологија и следење на капацитетот на системот на информативна технологија и неговите перформанси. ОНИТ врши и други активности пропишани со Статутот на Банката. Во 2023 година, Одборот за надгледување на информативна технологија одржа вкупно пет седници.

Комисија за наградување и именување

Комисијата за наградување и именување е формирана од страна на Надзорниот одбор и се состои од три члена од редовите на Надзорниот одбор. Претседателот на Надзорниот одбор на Банката и најмалку еден независен член на Надзорниот одбор задолжително се членови на Комисијата за наградување и именување. Мандатот на членовите на Комисијата за наградување и именување е во согласност со мандатот на соодветните членови во Надзорниот одбор на Банката.

Во периодот на известување, мандатот на постоечкиот независен член Кристијан Поленак истече заклучно со 21.09.2023 година, а на негово место беше именувана Татјана Шишковска, независен член на Надзорниот одбор на Банката од 01.11.2023 година.

Комисијата е надлежна за утврдување на генералните принципи на Политиката за наградување и нивно редовно следење и имплементација, како и за предлози за именување на членови на одбори и нивно наградување, кои се предмет на одобрување на соодветните тела на Банката согласно Статутот. Во надлежностите на Комисијата спаѓа и разгледување на извештаите за евалуација на членовите на одборите и управување со судир на интереси кај членовите на одборите, согласно Политиката за судир на интереси. Во 2023 година Комисијата за наградување и именување одржа вкупно девет седници, од кои седум седници се одржаа по пат на писмено одлучување.

Од есенцијална важност во стратегијата на Банката е создавањето мотивирани и компетентни вработени, негување на корпоративните вредности, Извонредност, Агилност, Страст, Доверба и Партнерство, како и негување и наградување на индивидуалната одговорност и добрите перформанси на вработените во Банката, преку грижливо изграден систем за наградување, притоа водејќи сметка за ризиците. Банката води сметка за одржување соодветна рамнотежа помеѓу фиксното и варијабилното наградување, пришто фиксниот дел од наградувањето е утврден на соодветно ниво и е доволно висок да не создава поттик за преземање прекумерни ризици на индивидуално или на колективно ниво.

Преку овие принципи, Банката тежнее да ја одржи својата долгорочна политика за наградување во согласност со деловната стратегија, долгорочните цели и интереси, како и солидно и ефективно управување со ризиците, водејќи сметка за примена на статутарните и надзорните законски одредби во согласност со добро воспоставен систем на самопроценка.

Преку својата мрежа на експозитури, преку лојалноста и посветеноста на вработените, негува долгорочни банкарски односи со своите клиенти и е препознатлив чинител на пазарот кој успешно ја усогласува експертизата на Шпаркасе групацијата со искуството на својот тим во земјата.

Во сопствен интерес и одговорност кон клиентите и институциите кои припаѓаат на Групацијата, Банката придава голема важност на соодветна структура на ризиците, нивната солидна одржливост и соодветна структурираност на ризиците и на капиталот.

Системот на наградување во Банката е организиран во согласност со следните клучни принципи:

- a. Фиксно наградување во согласност со пазарните конкурентски услови, а кое ќе и овозможи на Банката да ги задржи компетентните вработени и да привлече за работа компетентен кадар,
- b. Променливо – варијабилно наградување засновано на перформанса и работна успешност,
- c. Барања на законската регулатива,
- d. Дополнителни бенефиции за вработените.

Согласно интерните акти за наградување, варијабилниот дел не смее на годишно ниво да надмине 100% од фиксниот дел од вкупниот надоместок исплатен на секој вработен или член на орган на банката.

Наградувањето во Банката се заснова врз направени внатрешни споредби и споредби на пазарот на трудот, деловната стратегија и долгорочните интереси на Банката, а ќе обезбеди долгорочно задржување на вработените.

Банката го следи ризикот, конзервативната деловна и инвестициска стратегија. Освен добивката, зачувувањето на висок степен на одржливост на ризик и доволен основен капитал, како и адекватната ликвидност, претставуваат основен критериум за мерење на варијабилните надоместоци на вработените во Банката.

Согласно постоечката Политика за наградување, не е предвиден надоместок во форма на акции, ниту се предвидуваат други права коишто даваат можност за стекнување акции.

Во 2023 година исплатени се следните надоместоци:

Табела бр. 10 Исплатени надоместоци

Членство	фиксни бруто примања	варијабилни бруто примања	број на членови
Надзорен одбор*	4.036.888	0	4
Одбор за ревизија	656.690	0	2
Управен одбор**	29.321.767	8.611.397	3
Лица со посебни права и одговорности	45.916.319	13.168.963	22
останати вработени	592.994.718	32.401.625	712
ВКУПНО	672.926.382	54.181.985	743

*надоместоците од работен однос кај друг работодавач се наведени во Табела бр.6.

**надоместоците од членства во други друштва се објавени во Годишните извештаи на КИБС АД Скопје, ЦДХВ АД Скопје и Македонска Берза АД Скопје и истите имаат третман на наградување согласно одлуката на Надзорниот одбор на Банката за регулирање на наградувања од надворешни членства. Овие надоместоци се отстапени на Банката со цел донации и спонзорства.

Структурата на вкупниот надоместок (фиксен и варијабилен) според висината и бројот на лица на кои им е исплатена соодветната висина на вкупниот надоместок во текот на годината е прикажан во следниот графикон:

Графикон бр. 13 Структура на вкупен надоместок (фиксен и варијабилен) исплатен во 2023 година во МКД

Политика за идентификување, следење и управување со судир на интереси

Политиката за идентификување, следење и управување со судирот на интереси е донесена од страна на Банката, како резултат на заложбата на менаџментот за воведување на принципите на современото банкарско работење и примената на Базел стандардите во системот на корпоративното управување во Банката. Основна цел за донесувањето на оваа политика е опис на ситуации каде би можело да дојде до судир на интереси и соодветно справување со истите од страна на сите вработени и раководни лица; воспоставување на монетарен лимит на номинални подароци и благодарници и воспоставување на систем на известувања и обврска за известување за судир на интереси до надлежните и писмени обелоденувања на деловните интереси. Исто така, во Банката се постапува и по интересен акт кој ги вклучува стандардите за заштита на интересите на Банката при идентификувани судири на интереси на членови на Управниот и Надзорниот Одбор на Банката. Актот го дефинира Процесот на управување со судир на интереси помеѓу членовите на Управниот и Надзорниот Одбор и Банката.

Политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризиците, Одборот за ревизија и Управниот одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје

Банката како дел од Штаермеркише Шпаркасе Групацијата е усогласена со групациските и локалните регулаторни барања во процесот на селекција, евалуација на соодветност и назначување на членовите на одборите во Банката.

Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризиците, Одборот за ревизија и Управниот одбор е сублимат од разгранетиот процес на избор на членовите на Управниот, Надзорниот одбор и законски пропишаните одбори на Банката и нејзина основна цел е нормирање и хармонизирање на сите процеси во еден јасно дефиниран документ кој дава одговор на сите барања поврзани со назначувањето на членовите.

Користење услуги од надворешни лица кои што се значајни за целокупното работење на Банката

Користењето услуги од надворешни лица на дел од активностите на Банката задолжително се извршува во согласност со бизнис стратегијата и бизнис целите на Банката и истото се одобрува од страна на надлежниот орган на Банката. Постапката за избор и донесување на одлука за користење на услуги од надворешни лица се спроведува согласно важечките интерни акти на Банката: Политика за набавка на средства и услуги и Процедура за набавка на средства и услуги. При изборот и донесувањето на одлуката за користење на определена услуга од трети лица задолжително се определуваат и земаат во предвид сите релевантни регулаторни и групациски барања за спроведување на истото.

Изјава за примена на Кодекс на корпоративно управување дадена од Управниот одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје

1/ Важечката верзија на Кодексот за корпоративно управување на Шпаркасе Банка АД Скопје 8.0 која се применува во Банката е јавно достапна на веб-страната на Банката www.sparkasse.mk, во секцијата Податоци за Банката;

2/ Корпоративното управување во Шпаркасе Банка АД Скопје се заснова на имплементација на врвните корпоративни и регулативни стандарди, при што е воспоставена соодветна организациска структура и соодветни механизми за дефинирање на целите на Банката, како и за нивно остварување и следење. Покрај законската регулатива, применети се и подзаконските акти кои ја регулираат оваа област, вклучувајќи ја и Одлуката за правилата за добро корпоративно управување со банка и

3/ Не се идентификувани отстапувања од правилата на Кодексот за корпоративно управување на Шпаркасе Банка АД Скопје 8.0 во извештајниот период.

Шпаркасе Банка АД Скопје
Управен Одбор